

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnice: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po praznikih.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto

SCOVENECC

Vojno poročilo št. 544

Silovit potek bitke v Marmariki

Število angleških ujetnikov in izgub narašča
Branilci Gondarja so izpolnili svojo dolžnost do domovine

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V Severni Afriki se je bitka v Marmariki, ki se je obnovila ob zori, ves dan silovito nadaljevala do poznega večera. Tako pri Sollumu, kakor tudi pri Tobruku, so večinoma delovali nasprotni topovi, katerih ogenj je bil zelo močan. Na osrednjem odseku, kakor tudi na omenjenem ozemlju Capuzzo (Sollum) so se razvijali v menjajoči se bližini srčiti napadi in protinapadi med oklepnimi enotami in pehotnimi četami. Ugotovilo se je, da je imel sovražnik pomembne izgube v moštvu in oklepnih sredstvih, izgube sil Osi pa niso velike. Število zajetih sovražnikov še narašča. Pri Tobruku so bila sestreljena v plamenih tri sovražna letala, četrto letalo pa je sestrelila divizija »Savona«. Naši in nemški letalski oddelki so učinkovito sodelovali pri razvoju dnevnih bojov. Ponoči na 26. nov. so angleška letala bombardirala Derno. Eno letalo je protiletalska obramba sestrelila.

Vzhodna Afrika: V zvezi s predhodnimi operacijami prejšnjih dni je sovražnik večeraj zjutraj silovito napadel okrog 4. ure zjutraj mesto Gondar, ki je bilo že obkoljeno od vseh strani. Naši številčno redki oddelki zaradi velikosti mesta, ki ga je bilo treba braniti, v težavnih položajih za napad in kljub poznejšega popuščanja nekaterih kolonialnih enot, ki so bile manj trdne pod topniškim in letalskim bombardiranjem, so se žilavo bojevale od postojanke do postojanke do popoldne, tudi potem, ko so sovražne čete z mnogo oklepnih sredstev prodrele v naselje. Ko so bila izčrpana

General Bastico, poveljnik italijanskih sil v Afriki

vsa sredstva za odpor in da nacionalno in domače prebivalstvo ne bi bilo izpostavljeno nadaljnjim življenjskim žrtvam, je vrhovni poveljnik postojanke odredil, da naj se ob 14. uri ustavijo sovražnosti. Junaški bojevniki v Gondarju so v celotni s častjo opravili težko nalogo, ki jim jo je zaupala domovina.

Ponoči so angleška letala izvedla polet nad Napoli, protiletalska obramba in lovsko letalstvo pa jih je zelo oviralo. Civilno prebivalstvo je imelo pet ranjenih. Dve letali je protiletalska obramba v plamenih sestrelila, eno letalo pa so sestrelili naši nočni lovci. Od teh letal sta dve padli v morje, tretje letalo pa je padlo na tla blizu San Pietra pri Paternu.

Naša protipodmorniška sredstva so na Sredozemskem morju potopila tri sovražne podmornice.

Rim, 28. novembra. AS. Danes so v italijanskem kinematografih že začeli v kinematografskem dnevniku kazati prve posnetke iz bitke v Marmariki. Potek prvih bojov so snemali operatorji, ki so bili v prvi bojni črti.

Zeneva, 28. novembra as. Iz Londona poročajo, da so tam zelo v skrbeh zaradi poteka bojov v Marmariki. Angleško javno mnenje je zaskrbljeno zaradi tega, ker italijanske in nemške oklepne enice niso bile samo obkoljene ampak še prejemajo velike okrepitve. Avstralska vlada je zahtevala iz Londona odgovor, če se teh bojov v Libiji udeležujejo velike avstralske sile.

Angleški načrt v Libiji se je ponesrečil

Monakovo, 28. novembra as. Monakovski tisk omenja, da so komentarji angleških listov o poteku bojov v Marmariki postali zelo previdni in to je najboljši dokaz, da se je angleški načrt ofenzive v Libiji ponesrečil. Dosedanje izide sedemdnevne angleške ofenzive je mogoče zajeti takole:

1. Obkolitev italijanskih in nemških čet se ni izvedla;
2. zaradi tega so sile Osi lahko dobile okrepitve;
3. angleške tankovske izgube so velike;
4. angleško poveljstvo je moralo z začudenjem ugotoviti in priznati, da so čete Osi prešle v protinapad in da so angleške sile, ki so menile, da so obkoljevale sovražnika, same bile obkoljene. London je moral celo priznati, da so angleške sile morale preiti v obrambo in da so imele velike izgube. London tudi ne more trditi, da bi ofenziva v Marmariki bila v podporo Rusom, ki so sedaj zapleteni v najbolj kočljive boje na vzhodu.

Hitler sprejel udeležence berlinske konference

Berlin, 28. nov. AS. DNB je izvedel, da je Hitler večeraj sprejel v avdienco evropske državnike, ki so se udeležili berlinske konference.

Posvet med grofom Ciano in Hitlerjem

Berlin, 28. nov. AS. Hitler je večeraj sprejel italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana in imel z njim dolg in pristrčen pogovor.

V navzočnosti nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa je Hitler sprejel še zastopnike tistih držav, ki so pristopile k zvezi proti kominterni: predsednika bolgarske, madžarske in romunske vlade ter bolgarskega, danskega, španskega, finskega, japonskega, mandžurskega in pa hrvaškega ministra. Opoldne je Hitler vsem tujim zastopnikom priredil kosilo, katerega so se z nemške strani udeležili še maršal Goering, zunanji minister Ribbentrop, admiral Raeder, maršal Keitel in Milch, propagandni minister Goebels, minister za zasedeno Rusijo Rosenberg, poglavar policije Himmler in drugi.

Berlin, 28. nov. AS. Zunanji minister grof Ciano je večeraj zjutraj vrnil obisk predsedniku slovaške vlade dr. Tuku in je imel z njim dolg in pristrčen razgovor.

Nato je grof Ciano sprejel španskega zunanjega ministra Serrena Sunerja, s katerim se je dolgo razgovarjal.

Hitlerjeve čestitke Duceju

Berlin, 28. nov. AS. Ob podpisu zapisnika ki podaljšuje za nadaljnjih pet let pogodbo proti kominterni, je Hitler poslal Duceju in romunskemu državnemu voditelju maršalu Antonescu brozjavne čestitke.

Ob isti priliki je zunanji minister von Ribbentrop poslal brozjavne čestitke japonskemu in mandžurskemu zunanjemu ministru, prav tako pa tudi zunanjemu ministru nacionalne kitajske vlade.

Grof Ciano odpotoval iz Berlina

Berlin, 28. novembra. AS. Danes zjutraj ob 9.30 je italijanski zunanji minister grof Galeazzo Ciano s posebnim vlakom odpotoval iz Berlina. Zunanji minister von Ribbentrop je šel po gostu v grad »Bellevue« in ga spremljal na postajo obenem z italijanskim veleposlanikom Dinom Alfierijem in načelnikom protokola von Dornbergom in drugimi osebnostmi iz nemškega zunanjega ministrstva.

Ko je prišel na trg pred postajo Anhalt, je grof Ciano pregledal častno četo. Postaja je bila vsa v italijanskih, nemških in drugih zastavah in na peronu so bili zbrani zastopniki državnih oblasti, vojske in stranke. Navzoči so bili vsi vojaški atašeji italijanskega veleposlanstva, italijanski generalni konzul z uradniki konzulata, nadzorniki fašistov v Nemčiji z ravnateljem berlinskega fašija. Vodja nemške diplomacije se je do zadnjega trenutka pogovarjal z grofom Ciano in se od njega kar najbolj pristržno poslovil.

Monakovo, 28. nov. AS. »Münchener Neuste Nachrichten« objavlja komentar o Ribbentropovem govoru in pravi, da so njegove besede jasno dokazale, da angleški narod ne more zmagati tudi z veerni ameriški podporami. Če bo Anglija nadaljevala vojno, bo nujno drugo za drugim izgubljala svoja ozemlja, Evropa pa bo utrdila svojo

politično in gospodarsko moč, svoj razvoj in svoje sile. Angleška strategija ne more vplivati na potek dogodkov, prav tako pa ne morejo vplivati nanje dogodki v Afriki. Severna Afrika je bližja Osi, kakor pa Angliji in Ameriki, kajti Amerika mora svoje gradivo pošiljati v Afriko čez oceane.

Odbiti sovjetski protinapadi pri Rostovu

Letala bombardirala vojaške naprave v Moskvi in Petrogradu - V enem tednu je bilo uničenih 168 sovjetskih letal

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 28. novembra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Pri Rostovu in ob kolenu Donca so bili močni sovjetski protinapadi, ki so jih podpirala letala in tanki, odbiti in sicer z velikimi krvavimi izgubami za sovražnika. Na nekaterih krajih bojišča se boji še nadaljujejo.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča so bile prebite močne sovražne obrambne postojanke.

Težko topništvo je uspešno obstreljevalo vojne cilje v Petrogradu.

Na vsem bojišču se je nadaljevalo uničevanje sovražnih železniških zvez in so bile prizadejane velike izgube sovražnemu voznemu parku. Bojna letala so ponoči in podnevi napadala vojaške naprave v Moskvi in v Petrogradu.

V bojih proti Angliji je letalstvo ponoči napadlo pristaniške naprave ob jugovzhodni obali.

Pri trajajočih težkih bojih v Severni Afriki so bili zlasti pri obrambi sovražnih izpadnih poskusov iz Tobruka uničeni mnogi sovražni tanki. Nemška sturmoglavka in lovka letala so razbila zbiranja sovražnih čet in prevozne kolone na bojišču v Marmariki.

Pri napadalnih poskusih angleškega letalstva ob obali Rokavskega preliva, je bilo sestreljenih četrto sovražnih letal. Angleška letala so ponoči napadla stanovanjske predele v zahodni Nemčiji, in sicer zlasti v Aachen in Kölnu. Razdrila in poškodovala so več stanovanjskih poslopij in civilno prebivalstvo je imelo izgube.

V času od 15. do 21. novembra so sovjetske letalske sile izgubile 168 letal. Od tega jih je bilo 73 sestreljenih v letalskih bojih, 27 jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, ostalo pa je bilo uničeno na tleh. Ob istem času smo na vzhodnem bojišču izgubili 12 lastnih letal.

Boji pred vrati Moskve

Stockholm, 28. nov. AS. Dopisnik lista »Stockholms Tidningen« na ruskem bojišču poroča, da se morajo sovjetske čete zaradi nemškega napredovanja v odseku pri Moskvi že vojskovati pred vratni prestolnice. Podnevi in ponoči grade po

moskovskih ulicah in trgih barikade. Mnogo mestnih predelov je bilo podminiranih. Sovjetske oblasti so z vzhoda pripeljali tankovske oddelke in delavske polke, da bi gradili utrde in järke v mestu in bi se nato vojskovali. Med mobiliziranci je tudi mnogo žensk.

Berlin, 28. nov. AS. Svojčas je nemška vojska zajela edinega Molotovljevega sina in ta je večeraj prišel med zastopnike inozemskega tiska v Berlinu. Časnikarjem je podal izjave, v katerih je odločno zanikal vse tisto,

Bolgarska poljedelska petletka

Sofija, 28. nov. AS. Vlada je ustanovila posebno tehnično komisijo, ki je izdelala petletni načrt za razvoj bolgarskega kmetijstva. Ta načrt bodo začeli izvajati v januarju 1942. Petletni načrt določa povečanje obdelane zemlje, razna melioracijska dela, zboljšanje raznih vrst žita, prav tako pa bodo povečali tudi nasade tobaka. V ta namen bo vlada po drželi zgradila več pomožnih in nadzornih kmetijskih zavodov. Načrt tudi določa, da bodo podožele razdelili v več odsekov in za vsak odsek bodo določili gojitev tistih vrst sadežev, ki na tisti zemlji najbolj uspevajo. Prav tako bodo zgradili več modernih voz, uvedli stalnost za ceno pridelkov, zboljšali gozdarstvo in zgradili več cest. Posebni krediti so določeni za kmetijsko šolstvo, za higieno na vasi in za pomoč kmečkemu prebivalstvu.

Gospodarska pogajanja med Španijo in Portugalsko

Madrid, 28. nov. AS. Špansko trgovsko zastopstvo je odpotovalo v Lisbono, da bi proučilo način izvajanja trgovinske pogodbe med obema državama.

Položaj na Norveškem

Oslo, 28. nov. AS. Nemško vojaško sodišče v Oslu je obsodilo na smrt pet Norvežanov, ker so bili v zvezi s sovražnikom. Obsodba je bila že iz-

L'aspra battaglia in Marmarica continua

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Nell'Africa Settentrionale la battaglia della Marmarica, ripresa ieri avanti l'alba, è durata ininterrotta ed aspra fino a tarda sera. Tanto a Sollum, quanto a Tobruk, hanno in prevalenza agito le opposte artiglierie, il cui fuoco è stato molto intenso. Nel settore centrale, come pure nella zona di ridotta Capuzzo (Sollum) si sono svolti con alterna vicenda accaniti attacchi e contrattacchi fra unità corazzate e truppe di fanteria delle due parti risulta che l'avversario ha subito perdite notevoli in uomini e mezzi corazzati, mentre quelle riportate dalle forze dell'Asse non sono gravi. Il numero degli avversari catturati è ancora aumentato.

A Tobruk sono stati abbattuti in fiamme tre aerei nemici; un quarto apparecchio è stato abbattuto dalla divisione »Savona«; formazioni aeree nostre e tedesche hanno dato efficace contributo allo svolgimento delle operazioni della giornata. Durante la notte sul 26. apparecchi britannici hanno bombardato Derna: un velivolo è stato abbattuto dalla difesa.

In Africa orientale, a seguito delle azioni preliminari effettuate nei giorni precedenti, il nemico ha violentemente attaccato ieri mattina, verso le ore 4, la città di Gondar già investita da ogni lato. I nostri reparti numericamente scarsi in rapporto alla estensione della cinta da difendere, in precarie condizioni di azione, e nonostante il sopravvenuto cedimento di alcune unità coloniali meno salde sotto gli intensi bombardamenti terrestri ed aerei, hanno tenacemente combattuto da posizione a posizione sino al pomeriggio anche dopo che truppe con numerosi mezzi blindati erano riuscite ad entrare nell'abitato. Esauriti tutti i mezzi per alimentare la resistenza ed al fine di non esporre la popolazione nazionale ed indigena a ulteriori sacrifici di vite, il Comandante Superiore dello scacchiere ha ordinato alle ore 14 la sospensione delle ostilità.

I valorosi combattenti di Gondar hanno assolto pienamente e con onore il grave compito loro affidato dalla Patria.

Questa notte velivoli inglesi hanno effettuato una incursione su Napoli fortemente contrastata dal fuoco contraereo et dalla aviazione da caccia; cinque feriti nella popolazione. Due aerei sono stati abbattuti in fiamme dalla difesa CA ed uno dalla nostra caccia notturna; di questi apparecchi due sono precipitati in mare, il terzo è caduto nei pressi di Sanpietro a Paternu.

Nostri mezzi antisommergibili hanno affondato nel Mediterraneo tre sommergibili nemici.

kar je njegov oče govoril o postopanju z ruskimi ujetniki v Nemčiji v notki, ki jo je dostavil zastopnikom tujih vlad. Molotovljevi sin je izjavil časnikarjem, da se z vojnimi ujetniki v Nemčiji dobro postopa.

Zagreb, 28. nov. AS. Poveljnik hrvatskih lovskih letal na vzhodnem bojišču, polkovnik Džal, je v letalskem dvoboju s sovjetskimi letali dne 10. novembra sestrelil štiri sovjetska letala. Ta bleščeč uspeh je izzval živahno občudovanje med hrvatskimi vojaškimi krogi.

vršena. Štiri osebe so bile obsojene na dolgotrajno ječo tudi zaradi zvez s sovražnikom. Obsojene osebe so sovražniku javljale o gibanju nemške obo-rožene sile.

Švedska ostane nevtralna

Stockholm, 28. novembra. AS. Na javnem zborovanju v Stockholmu je govoril zunanji minister Günther, ki je rekel, da hoče Švedska ostati nevtralna. Narod mora imeti zaupanje v svojo vlado, vlada pa ne bo opustila svojega tradicionalnega načela o politiki miru in hlad-nem egoizmu. Ta volja pa nalaga vsem državljanom celo vrsto dolžnosti in žrtv.

Voditelji »Modrih srajc« na Kitajskem aretirani

Singhaj, 28. novembra. AS. Po večmesečnem težavnem delu se je policiji posrečilo za-preti vse voditelje protijaponske organizacije v Singhaju, ki ima naslov »Zveza modrih srajc«. Policija je zaprla 120 oseb, zaprla pa je tudi voditelja organizacije Čenčansija. Policija je zaplenila 70 revolverjev, 3000 nabo-jev, 7 vreč eksplozivnih sredstev, mnogo za-bojev tajnih listin in 18 radijskih aparatov. Ta organizacija je bila v službi maršala Čangka-j-ska. Pripadniki te zveze so dozdaj pobili nič manj kot 100 oseb in sicer med njimi 38 ja-ponskih državljani. Vsi aretiranci izjavljajo, da obžalujejo svoja dejanja in da žele sodelo-vati z vlado v Nankingu.

Kazen za Pariz

Berlin, 28. novembra. AS. Nemški dopisni urad iz Pariza javlja, da je zaradi napadov na pripadnike nemške oborožene sile bilo pariško prebivalstvo kaznovano s kaznijo enega mili-jona frankov. V tistih mestnih četrtih, kjer so eksplodirale bombe, morajo kavarne, restavracije in gostilne za štiri dni zapirati svoje obra-te ob petih popoldne. Nemško poveljstvo v Pa-rizu je objavilo, da bodo za vse nadaljnje pre-stopke poslej kazni mnogo strožje.

Načrt angleške arabske konference propadel

Carigrad, 28. nov. AS. Iz dobro poučenega vira v Kairu se je izvedelo, da je propadel an-gleški načrt za konferenco arabskih dežel v Kairu. To konferenco je hotel organizirati član an-

gleške vlade za bližnji vzhod lord Littleton. Egipt, Sirija in Libanon so izjavili, da načrt arabske zve-ze sedaj ni na mestu, ker Irak, Transjordanija in Palestina pri tej zvezi ne marajo sodelovati.

Nepotrebna in škodljiva dejanja

Nekaj časa sem opažamo v naši pokrajini delovanje nekaterih prevratnih terorističnih elementov, ki so si nadeli ime partizanov, kar pomeni, da so prilaški komunistične stranke (partije). Ti ljudje hočejo zanetiti upore v naših krajih in skušajo svoje delovanje prikazati tako, kakor da se borijo za nacionalne ideale. Dejansko pa se za njimi skrivajo strankarski komunistični nameni. To se vidi tudi iz posledic njih dejanj. Kajti njihova dejanja izpadejo ponavadi tako, da niso zelo škodljiva njim samim, temveč tudi vsemu prebivalstvu naše pokrajine, zlasti pa onim ljudem, ki hočejo živeti v miru in delati naprej. Neposredne posledice teh dejanj pa čutijo v prvi vrsti tudi ljudje, ki samo izpolnjujejo svojo dolžnost, kar pričajo primeri, ki so se pripetili varnostnim organom pri izvrševanju njih dolžnosti in katerih trtve so postale. Taka dejanja so obsojanja vredna in se iz tega vidi, kakšne namene zasledujejo partizani v naši pokrajini. Poleg tega pa vsa njihova dejanja škodujejo s svojimi posledicami vsem, tudi popolnoma nedolžnim ljudem, ki nimajo dejansko z njimi nič opraviti.

Zadnje čase se skrivajo za krinko, da so z njimi duhovniki in da so tako dobili zase ves narod. To pa ne drži, ker hočejo le ustvariti videz, kot da so z njimi prav vsi stanovni našega naroda.

Ti posamezniki spravljajo s svojimi brezumnimi dejanji v nesrečo ves narod in se ne zavedajo velikanske odgovornosti za bodoče življenje vsega prebivalstva naše pokrajine. Zato jim je treba jasno povedati, da jim razna dejanja, ki jih izvajajo, nič ne koristijo, niti osebno niti njihovi ideji, nasprotno pa škodujejo vsemu prebivalstvu naše pokrajine, ki v današnjih vojnih časih čuti vse posledice takih dejanj na lastni koži. Tega se mora zavedati jasno tudi velika večina prebivalstva, ki obsoja taka dejanja, pokazati pa mora tudi jasno, da ne sme imeti s komunističnimi teroristi nobenega opravka in da ne sme slediti

njih nepotrebni in škodljivim akcijam ter besedam.

Kakšen pomen imajo takšne manifestacije, kakršne smo doživeli zadnje čase, če pride kot odgovor nanje samo nova škoda za vse prebivalstvo? Škoda, ki ni samo gospodarska, temveč škoduje tudi vsemu našem narodnemu življenju?

Če se bodo nepremišljena in nepotrebna ter brezpomembna dejanja nadaljevala, potem je jasno, da se bodo razni ukrepi v pokrajini poostri, kar bo v splošno škodo. In končni rezultat vsega skupaj bo to, da povzročajo nepremišljena in nepotrebna dejanja samo škodo vsemu prebivalstvu, nikomur pa ne koristijo. Zato je treba apelirati na zdravi čut vseh naših ljudi, da naj se ne dajo zapegljati v taka dejanja, ki samo na zunaj izgledajo kot bogve kakšno nacionalno dejanje zaradi agitacije komunistov, v resnici pa služijo samo za njihove politične namene in končno ne opravijo nič drugega kot da škodujejo vsemu prebivalstvu. Zato mora vsak pameten človek odklanjati sledenje takim parolam in dejanjem, za katere lahko že vnaprej ve, kakšne bodo posledice.

Ali naj izgubimo sedaj po tehnični fakulteti še nadalje po vrsti vse ostale fakultete in s tem vse vseučilišče s tem, da dajemo povoda ostrejšemu nastopanju oblastev? Ali naj pridejo še večje osebne žrtve, ki uničujejo eksistenco posameznikov in njihov družin? Ali naj trpi ves narod zaradi volje posameznikov, ki ne služijo narodu, temveč samo sebi in svojim lastnim terorističnim ciljem?

Zato je treba z vso odločnostjo povedati vsemu našem ljudstvu, naj ne sledi vabljivim pozivom k nenarodnemu delu, temveč naj se vse ljudstvo od najstarejšega do najmlajšega zaveda, da bodo posledice težke za ves narod in za vse posameznike. Taka dejanja ne dosežejo nobenega cilja razen osiromaševanja in trpljenja vsega našega ljudstva, ki si želi miru in svobode za delo na rodni zemlji.

Predpisi o porazdeljevanju tekstilnih izdelkov, obutve in oblačilnih predmetov

V smislu št. 21. naredbi Visokega komisariata z dne 8. novembra 1941-XX, list št. 512/90-41, morajo trgovci, ki prodajajo oblačila, v svrhu dobave racionaliziranih izdelkov predložiti Trgovinsko-industrijski zbornici prošnjo za dobavo, kateri prilože odrezke in nakupne bone, pobrane od odjemalcev in s katerimi dokažejo prodano količino blaga.

Pri tem se bo moral vsak detajlist za zbiranje točk posluževati posebnega obrazca, ki je sestavljen iz 3 delov: iz listov za zbiranje arabskih števk, za zbiranje rimskih števk in za zbiranje abecednih črk. Za natis obrazcev in razdelitev med interese naj poskrbita Združenje industrijscev in obrtnikov in Združenje trgovcev za Ljubljansko pokrajino, katerima se hkrati pošiljajo vzorci za obrazce.

Pri oddaji obrazcev za zbiranje točk Trgovinsko-industrijski zbornici se morajo detajlisti posluževati drugega obrazca: izkaza oddanih odrezkov, ki ga tudi dobijo pri svojem pokrajinskem združenju. Hkrati z oddajo obrazcev za zbiranje točk in izkaza oddanih odrezkov se vlaga tudi prošnja za izdajo bonov za nabavo blaga. Tudi za to prošnjo se morajo detajlisti posluževati obrazca, ki ga dobijo pri svojem pokrajinskem združenju. Detajlistom je dovoljeno zahtevati tudi več bonov, to je do višine oddanih točk.

Dodatno k že izdanim okrožnicam v gorenji zadevi se poljskuje sledeče:

I. V smislu odd. II. okrožnice Vis. komisariata z dne 7. 11. 1941-XX, VIII. No. 4776-62-41, morajo trgovci (proizvajalci, grosisti, trgovci na drobno, obrtniki) vse blago, ki je v njih posesti, inventarizirati v točkah v smislu tabele, priložene naredbi Vis. komisariata, objavljeni v Sl. I, št. 512-90-41. Tozadevni inventar mora biti sestavljen tako, da izkazuje zalogo z dne 30. novembra 1941, vpoštevajoč zaloge, kakor izhajajo iz že predložene inventarja po stanju z dne 30. septembra 1941, in blago prevzeto v zalogo ali izdano od 30. septembra do 30. novembra.

Trgovinsko-industrijski zbornici se hkrati pošiljajo vzorci za obrazce inventarjev, ki naj jih zbornica sporazumno z združenjem trgovcev v potrebnem številu da v tisk in razdeli med interese.

Izpolnjene inventarje je vrniti zbornici do 5. 12. t. l. v treh izvodih, od katerih bo eden vrnjen interesi in drugi kot potrdilo predložitve.

II. Producenti bodo morali voditi knjige, iz katerih se bo lahko kontroliral promet s surovinami in prodaja manufaktur.

Knjige, za katere bodo poskrbele sindikalne organizacije po kategorijah, mora vidirati trgovinsko industrijska zbornica ali pa okrajno glavarstvo.

Producenti bodo morali zabeležiti vse izvršene prodaje, bodisi grosistom, bodisi detajlistom. Pri prodaji grosistom bodo morali navesti podatke kupoprodajne pogodbe.

Te knjige bodo nadomeščale one, ki so zdaj v rabi in v katerih bo treba časno nadaljevati knjiženje.

Dobavitelji (producenti ali grosisti) detajlistov bodo morali poskrbeti, da se na fakturo prepisejo podatki bonov za dvig.

III. Prodaja producentov grosistom in izdelovalcem konfekcij (ako ti ne prodajajo običajno) in prodaja grosistov grosistom se bo lahko nadaljevala ob sledečih pogojih:

Tako prodajalec kakor kupec morata naznati trg.-ind. zbornici vsako kupoprodajno pogodbo, poslužujoč se v ta namen določenega vzorca, ki ga interesi prejmejo od sindikalne kategorijske organizacije.

Da se olajša delo interesentom, bo treba pošiljati prijavo vsakokrat v priporočenem pismu, in sicer 10., 20. in 30. vsakega meseca.

Razen tega sta tako dobavitelj kakor nabavitelj dolžna javiti trg.-ind. zbornici ob gori določenih rokov in v priporočenem pismu:

dobavitelj datum pošiljke blaga, dobavitelj datum prejema blaga, sklicujoč se pri tem na kupoprodajno pogodbo, navedeno v prejšnjem odstavku in jasno omeniti tozadevne podatke.

Trg.-ind. zbornici in sindikalnim organizacijam se bodo v to svrhu poslali seznam grosistov in izdelovalcev konfekcij (ako ti ne prodajajo publici), katerim se lahko vrši prodaja po gojenjem sistemu.

Sindikalne organizacije bodo zadevnim podjetjem porazdelile knjigo (enostavno sestavljeno), v katero bo treba vpisovati vse prodaje ozir. nakupe z navedbo imen prodajalca ozir. kupca in podatke kupoprodajnih pogodb.

Začasno, dokler sindikalne organizacije ne bodo mogle poslati interesiranim tvrdkam vzorca enotne knjige, se gornje beležke napravijo v sedaj razblijenih skladišnih (založnih) knjigah s potrebnimi dodatki.

IV. Za obnovo zaloge pri rokodelcih in konfekcionistih, ki prodajajo običajno, se je potrebno držati sledečih navodil: Rokodelci in izdelovalci konfekcij morajo ob izročitvi blaga svoji klienti zahtevati odgovarjajoče točke in voditi vse one zapiske, za katere so obvezani drugi detajlisti. Za svoje nabave pri dobaviteljih (producentih in grosistih) se morajo držati navodil, ki so veljavna za druge detajliste.

Rokodelcem in izdelovalcem konfekcij je pa dana možnost, da kupijo blago za račun svojih klientov (odjemalcev) pri detajlistih. V tem primeru pa mora rokodelec ali pa pooblaščenec nje-

Poštna čekovna služba

Od 1. decembra dalje bodo vsi poštni uradi Ljubljanske province raztegnili in izenačili rabo poštne nakaznice s Kraljevino, pri čemer se bodo posluževali italijanskih obrazcev, ki so tiskani dvojezično. Od istega dne dalje bodo glavni poštni uradi, ki so spodaj naštet, prevzeli s Kraljevino in v provinci tudi tekoče račune, ki pa nimajo nič skupnega z nekdanjimi tekočimi računi bivše Jugoslavije, ki pa jih bodo poštni uradi še tudi naprej vodili, uporabljajoč zanje ločene obrazce, vo-deč ločen račun v svojih službenih odnosih, ki jih imajo z Ljubljansko pošto hranilnico.

Za italijansko obračunavanje tekočih računov bo Ljubljanska pokrajina računsko dodeljena uradu za tekoče račune v Trstu.

Istega meseca, z datumom, ki bo še pravočasno določen in objavljen, bodo glavni poštni uradi prevzeli s Kraljevino in v provinci tudi sprejemanje hranilnih vlog in obrestnosnih poštne bonov. Za že obstoječe vloge iz bivše Jugoslavije se bo tudi v tem pogledu vodil ločen račun.

Sprejem in splečilo hranilnih knjižic, ki se glase na donatelja in ne na ime, bo zaenkrat opravljala samo glavna pošta v Ljubljani št. I.

Obrestujoči poštni boni se bodo časno izdajali samo do višine 5000 lir in samo Glavna pošta v Ljubljani št. I bo izdajala lahko bone v največjem znesku 5000 lir.

Glavni poštni uradi, ki bodo opravljali to novo italijansko službo, so sledeči po abecednem redu:

1. Cerknica, 2. Črnomelj, 3. D. M. v Polju, 4. Grahovo pri Cerknici, 5. Grosuplje, 6. Kočevje, 7. Kostanjevica na Krki, 8. Gorenji Logatec, 9. Dolenji Logatec, 10. Ljubljana I (glavna pošta), 11. Ljubljana II (glavni kolodvor), 12. Ljubljana III (Sv. Jakoba trg), 13. Ljubljana IV (Poljanska c. 15), 14. Ljubljana V (Zaloška c. I), 15. Ljubljana VI (Cesta 29. okt. 31), 16. Ljubljana VII (Celovška c. 81), 17. Ljubljana IX (Tyrševa c. 62), 18. Lož, 19. Metlika, 20. Mokronog, 21. Moste pri Ljubljani, 22. Novo mesto, 23. Planina pri Rakeku, 24. Rakek, 25. Ribnica na Doli, 26. Sodražica, 27. Stari trg

Pred splošno stavko ameriških železničarjev

Zeneva, 28. novembra as. Iz Washingtona poročajo, da je pred desetim dnevi prišla v Washington skupina železničarskih zastopnikov, ki so v ime delavstva zahtevali povišanje plač. Ker se pa pogajanja med vlado in delavskimi zastopniki ne razvijajo ugodno, so organizacije železničarjev začele pripravljati splošno stavko, ki naj se začne dne 7. decembra.

Filadelfija, 28. nov. AS: Revija »Saturday Evening Post« objavlja poročilo o knjižici, ki jo v Angliji delijo mladim Angležem, ki dohajajo v Ameriko na vežbanje na novih ameriških letalih.

Revija piše, da ti mladi Angleži niso zadovoljni z razmerami, v katerih morajo živeti v Ameriki. Ta angleška mladina obžaluje, da med Amerikanci ni dovolj razlike v razredih. Ta enoličnost te mlade Angleže zelo moti. Ta angleška mladina želi predvsem, da bi udobno in veselo prebila svoje dneve. Ti bodoči angleški letalci porabijo ves svoj prosti čas zato, da s svojimi ameriški prijatelji pohajajo na skupne večerje, sprejeme in plese ter na športne prireditve. Mladi angleški letalci so zlasti navdušeni nad prehrano, kajti v Angliji je bila prehrana že navezana na mnogo omejitev.

Brošura svetuje mladim angleškim pilotom, da se morajo obnašati v Ameriki kot gostje. Ceniti morajo vse kar je ameriškansko in ne smejo ničesar kritizirati. Predvsem se naj potrudijo, da bodo globoko razumeli in spoznali ameriško ljudstvo, pri tem pa naj več poslušajo, kakor govorijo. Amerikanci so namreč prepričani, da se v Ameriki vse boljše razvija kakor pa v Angliji. Zato bodo Amerikanci večkrat v pogovorih zavzeli stališče učiteljev. Ameriško ljudstvo po svoji pasmi ni čisto, pač pa je njihovo enoličnost oblikovala šola, tisk, politične ustanove in slično pojmovanje o osebni svobodi. Amerikanci so Amerikanci, toda med njimi jih je mnogo italijanskega, nemškega, francoskega, irskega in drugega izvora. Na svoj izvor pa so vsi Amerikanci zelo ponosni.

Brošura se zaključuje z mislijo, da bodo po svoji vrnitvi iz Amerike ti mladi Angleži morali točno popisati svoje vtise iz Amerike.

Washington, 28. nov. AS: Državni tajnik za mornarico Knox je izjavil, da je prijavljanje v službo pri ameriški vojni mornarici padlo približno za 15%, potem ko sta bila na Atlantiku potopljena dva ameriška rušilca. Knox je podčrtal, da je ta padeč prijav zelo vplival zlasti na nižje uslužbenstvo na vojnih ladjah. Roditelji namreč odsvetujejo svojim sinovom, da bi se prijavljali v službo v vojni mornarici. Če se bo to nadaljevalo, tedaj bo tudi mornarica morala uvesti mobilizacijo, te

odredbe pa do sedaj še ni maral izdati.

Zeneva, 28. novembra as. Dopsnik lista »La Suisse« poroča, da so ameriški krogi začeli opravicevati zasedbo nizozemske Guajane na ta način, da so iznašli, da so nizozemski narodni socialisti pripravljali v glavnem mestu Guajane upor.

»Jasno je, da hoče Washington vojsko«

Tokio, 28. novembra AS. Znani časnikar in vojaški strokovnjak Mishina je v japonskih listih objavil, da se mu zdi čisto jasno, da Amerika hoče vojsko. Amerika se že dolgo časa pripravlja na vojsko z Japonsko in si je ustvarila eno pomorsko oporišče za drugim okrog Japonske, okrog Aleutskih otokov in okrog holandske Indije. Amerikanec gre le za to v tem trenutku, da pridobe na času, a so vsi prepričani, da ni nobenega sporazuma med ameriškim in japonskim stališčem.

Amerika brez vremenskih poročil

Lisbona, 28. nov. AS. Ameriški listi javljajo, da je ameriška vlada ustavila objavljanje vremenskih poročil. To pa je storila zaradi tega, kakor pravi, da ne bi podmornice Osi, in v veliki meri tudi njih letalstvo, dobivalo dragocenih podatkov.

Japonski narod je na vse pripravljen

Tokio, 28. nov. AS: Izjave raznih narodnih voditeljev v zadnjih dneh, zadržanje tiska in vedno bolj vznemirljive vesti o vojaških pripravah Anglije, Kitajcev in Američanov na Tihem oceanu, so povzročile, da je javno mnenje vsak dan bolj prepričano, da Kuruzu s svojim poslanstvom ne bo uspel. Japonski narod je odločen, da sprejme tudi skrajne odločitve. Dežela je o svoji stvari tako prepričana, da bi vlada, ko bi popuščala napram Ameriki, zapela na najodločnejše nasprotstvo vsega naroda. Japonci so prepričani, da ne kaže več popuščati nasproti Ameriki, ki hoče očitno izzvati vojsko.

Iz Saigona poročajo, da so Kitajci zbrali na meji Indokine 300.000 mož Japonske uradna agencija javlja, da so Japonci izpostavljeni vsemogočim nakanam od strani Angležev.

Litvinov v Singapuru

Stockholm, 28. novembra. AS. Novi sovjetski poslanik v Ameriki Litvinov je iz Iraka odletel v Singapur.

o poslovanju tega zavoda v letu 1940-41. Proizvodnja tega zavoda je znašala 400.4 milij. lir, od tega 282.74 milij. tiskovin, 91.7 milij. lir celuloze in papirja, 26 milijonov lir pa je znašala prodaja knjig državne knjižarne. Oseba ima zavod 7116, od tega 634 uradnikov in 6482 delavcev, od teh je bilo poklicanih pod orožje 135. V boju jih je padlo 14, ranjenih je bilo 20, pogrešajo jih 46. odlikovanih je bilo pa 8.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani je praznovala letos dne 27. novembra svojo dvajsetletnico odkar je bila ustanovljena. Kajti dne 27. novembra 1921 je bil v Mestnem domu v Ljubljani ustanovni občni zbor za druge. V teku dvajsetih let je zadruga postala velika organizacija, kar se vidi iz števil za leto 1940. Tedaj je število članov doseglo 8483, deležev je bilo za 2.566.750 din, rezervnega sklada pa si je zadruga nabrala v teku let 7.36 milij. Kaj vse je storila zadruga, je razvidno iz naslednjih števil: v teku svojega obstoja je do konca leta 1940 izplačala 32.8 milij. din povračil članom 1.55 milij. din na posmrtninah, 1.24 milij. na podporah članom, blaga pa je prodala za 641.1 milij. din. Zadruga še naprej izdaja svoj mesečnik »Zadrugar«. Zato je upravičen poziv, naj imajo železničarji vero tudi v bodočnost njih ustanove, kateri naj bodo zvesti in skrbni člani, da bo lahko zadruga naprej vršila svojo dolžnost.

Izdelovanje piškotov. Ministrstvo za kmetijstvo, glavno ravnanstvo za prehrano, je odredilo, da je od 1. decembra dalje dovoljeno izdelovanje piškotov in sličnih peciv, katerih tip je predpisan po sestavinah. V Italiji bo dovoljeno piškote prodajati samo slaščičarnam in javnim obratom, ne pa pekcom. Nakup piškotov bo dovoljen samo proti predložitvi krušne karte in sicer 50 gramov piškotov za 100 gramov kruha. Dovoljeno pa je nakupovati piškote tudi z odrezki za naslednje dni v mesecu.

Cene tunin so določene na debelo za met. stot na 825 in 1077 lir.

Novi poslovni pogoji hrvatskih denarnih zavodov. Iz Zagreba poročajo, da so hrvatski denarni zavodi izdali nove poslovne pogoje za poslovanje s strankami. Ti pogoji se ne nanašajo na višino obrestne mere, temveč na višino provizij itd. za razne bančne posle. Novi poslovni pogoji so stopili v veljavo dne 15. novembra.

Preureditev gospodarskih organizacij na Hrvaškem. Novi minister za obrt, veleobrt in industrijo dr. Toth je imenoval posebno komisijo, ki bo sestavila načrt za reorganizacijo gospodarskih organizacij na Hrvaškem. Sedanje gospodarske ustanove pa bi še naprej ostale kot stanovska predstavništva, stvorile pa bi se strokovne zajednice in poslovne centrale.

Aparat za usnavanje

Znano je, da enolični, ponavljajoči se toni, pa četudi so zelo glasni, na nekatere ljudi deluje usnavajoče. Človek lahko na primer v znatno neugodni legi v vlaku trdo zaspi od neprestanega, enakomernega se ponavljajočega ropota železniških koles ali pa na morskem obali zaradi neprestanega udarjanja valov ob obali. Nekateri ljudje kaj hitro zaspe ob odprtem oknu kadar rahlo dežuje drugi zopet ob tiktakanju ure. Kaj se pri tem dogaja? Sen, ki zaje človeka, je prav za prav posledica izmučenosti, potem človeka prime zaradi monotone ropota ali ponavljanja drugih glasov. Neprestano ponavljanje enoličnih glasov povzroči otopitev slušnih živcev in iz tega se nas poloti neka utrujenost, ki nas sili, da se odpočijemo v spanju. Neki zdravnik se je teh izkušenj poslužil tudi v zdravstvu. Živčno bolne, ki niso mogli ali so le težko zaspati, je skušal zdraviti z usnavanjem s pomočjo posebnih gramofonskih plošč, ki povzročajo enakomerni šum. Te prvi poskusi so rodili uspehe. Tudi najbolj nervozni bolniki so ob tem aparatu zaspati najkasneje v teku pol ure. Izumitelj se sedaj peča z novim aparatom, ki naj bi bil čim bolj cenen, po navljajoče se glasovi pa čim popolneje enolični.

Vedno večja poraba metana

Ko so se pred leti začeli prvi poskusi z večjim izkoriščanjem metana v Padovi nižini, ni bilo misliti na to, da bo postal metan tako važno gorivo za avtomobilska vozila. Postopno se je proizvodnja razširila na druge kraje in tako je metan postal iz nadomestka za druga pogonska sredstva eno najvažnejših domačih pogonskih sredstev. L. 1929 je znašala proizvodnja metana manj kot 7 milijonov kubičnih metrov, lani pa je dosegla proizvodnja že 33.5 milij. kub. metrov. Pričakovati pa je, da se bo proizvodnja še bolj povečala.

Nova določila za prodajo oblačilnih predmetov

Ministrstvo za korporacije je izdalo nova pjasnila glede prodaje oblačilnih predmetov. Trgovci, ki prodajajo predmete, za katerih nakup je potrebnih več točk, kot jih zapade v prvem štirimesečju, morajo to javiti pokrajinskemu korporacijskemu svetu. Nadalje je bilo določeno, da morajo registre o nakupu in prodajo vidirati poleg pokrajinskih korporacijskih svetov tudi občine in pristojne sindikalne organizacije.

Državna tiskarna v Rimu

Duce je sprejel predsednika upravnega sveta državne tiskarne v Rimu, ki mu je podal poročilo

Važna seja ljubljanskega mestnega sveta

Kljub varčevanju občina brez novih dohodkov vsem nalogam ne bo kos

V četrtek popoldne ob petih je bila v veliki sejni dvorani mestnega magistrata redna seja mestnega sveta ljubljanskega. Sejo je vodil ljubljanski župan dr. J. Adlešič, ki je po uvodnih formalnostih prešel na dnevni red in se spomnil najprej vseh zaslužnih mož, ki so od zadnje seje mestnega sveta dne 29. avgusta odšli k večnemu počitku. 10. oktobra je umrl vseučiliški profesor dr. Metod Dolenc, utemeljitelj slovenske pravne zgodovine in član akademije znanosti in umetnosti. 12. oktobra je izdihnil v Ljubljani Jože Barle, načelnik finančnega oddelka mariborske mestne občine. Istega dne je umrl docent dr. Ivan Robida, nekdanji vodja bolnišnice za duševne bolezni na Studencu in primarij 7. oddelka splošne bolnišnice. V Kamniku je zatisnil oči dvorni svetnik Julij Polec 14. oktobra. 6. novembra je umrl veletrgovec Ivan Samec, zaslužen za napredek našega trgovanja. Isti dan je smrt iztrgala iz naših vrst dr. Joža Bohinec, dolgoletnega člana ljubljanskega mestnega sveta in ravnatelja okrožnega urada. 14. novembra je umrl univerzitetni profesor dr. Stanko Lapajne, 22. novembra pa veletrgovec Andrej Šarabon, kateremu je za njegove zasluge mestni svet podelil meščanstvo. Vsi navzoči so počastili spomin zaslužnih pokojnih in jim zaklicali »Slava!«

Župan dr. Adlešič o gospodarskem stanju

Župan je nato obravnaval gospodarski položaj občine in izjavil:

Pred kratkim smo seznanili javnost z uspehi akcije za zimsko pomoč, kjer se je tako lepo pokazalo sodelovanje najširših plasti prebivalstva. Zbrali smo vsega skupaj 1.184.056,27 din ali 1.453.741,38, da smo lahko vse leto podpirali z delom in zaslužkom povprečno po 120 nezaposlenih na dan, predvsem pa očete velikih družin. Tako podpirani so bili zaposleni pri 17 različnih večjih javnih delih in so dobili samo na mesecah 456.791,43.

Enako smo pred kratkim podali javnosti obračun letošnje vsesvetske akcije, ki nam je ob letošnjih praznikih umrlih prinesla 45.830,40 lir čistega dohodka.

Na dnevnem redu današnje seje imamo pa obračun gospodarjenja z zaupano nam mestno imovino; računski zaključek obsega delo od dne 1. aprila 1940 pa do 31. marca letošnjega leta. Dosegli smo delen prebitok, ki so nam ga omogočili pojavi izrednih časov, zlasti pa promet z nepremičninami, živili in drugimi življenjskim potrebščinami. Prav ta prebitok pa nam je omogočil, da smo kljub izrednim časom mogli še nadalje voditi nemoteno gospodarstvo pri mestni občini.

Na seji mestnega sveta 11. julija 1940 smo sklenili najeti pri SUZORju večje investicijsko posojilo 15 milijonov din, ki smo mu tudi takrat določili podroben program in sicer: rekonstrukcijo in kanalizacijo Tyrševe ceste, kanalizacijo Opekarske ceste, tlakovanje Zaloške ceste, novo ljudsko kopališče v Kolesiji in zidanje tržnice. SUZOR je 4. oktobra 1940 dal tudi prvo akontacijo 1.500.000 din ter obljubil izplačati ostale obroke.

Tako je občina brez skrbi izpolnila sklep mestnega sveta in oddala dela za preračunane vsote. Sredi del so pa prišli nepričakovani dogodki velikega tedna in SUZOR je odpovedal nadaljnjo realizacijo posojila. Pogodb z obrtniki nismo smeli razveljaviti ter smo morali dela dokončati. To smo mogli storiti le z viški izrednih dohodkov minulega leta in s skrajnim varčevanjem.

V drugi vrsti je bil pojav, ki ga opazujemo vse leto skoraj sleherni dan, da so cene neprestano rasle in še rasto. Tako smo prišli danes skoraj do tega, da prihajajo dohodki v dinarjih, izdatke pa moramo šteti v lirah.

Deloma lani, največ pa letos, smo dobili naloge, na katere pri sestavi naših proračunov nismo mogli niti najmanj misliti.

Vsi ti izdatki ne znaajo skupaj nad 2.800.000 lir, a od te vsote smo izplačali mestnim uslužbencem za izboljšanje njihovega položaja 2.400.000 lir.

Brez doseženih prebitkov prejšnjega leta in skrajnega varčevanja v zadnjih letih bi vseh teh nalog ne mogli zmagati in bi bili zabredli v absolutno pomanjkanje in zastoj našega gospodarstva. K vsemu temu pa so se pojavile še težave na denarnem trgu, ki jih mora čutili tudi mestna blagajna: ko so vsi že navedeni izdatki povsem iztrpali gotovino in ko si je bilo treba pomagati v denarnih zavodih, mi nismo dobili izplačanih niti raznih skladov. Tako je mestna občina danes navezana še samo na tekoče dohodke, ki pa prepočasno prihajajo za kritje vseh potreb sproti.

Zato ne bo mogoče v bodoče vzdržati rednega občinskega gospodarstva niti v skrajnem obsegu brez povečanja mestnih dohodkov. Tega se moramo zavedati že danes in tega se mora zavedati tudi naša javnost, zlasti pa vsi tisti, ki dandanes stavijo na občino razne zahteve in naloge ter pričakujejo izpolnitev njenih socialnih dolžnosti, ki jih občina s svojimi sredstvi ne more izpolniti.

Svoje pregleda dela v minulem proračunskem letu ne morem zaključiti, da ne bi izrekel najtoplejših zahval vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri mestnem gospodarstvu. Na prvem mestu izrekam zahvalo vsem onim, ki so nam izkazovali zaupanje, da danes gledamo že na šest let dela za Ljubljano. Enako izrekam zahvalo tudi vsem občanom, ki so dobrohotno spremljali in podpirali naše delo za občino, sodelovali pri raznih anketah, predvsem tudi pri delu za preskrbo prebivalstva. Enaka zahvala našim častnikom, ki so ves čas budili zanimanje za sodelovanje pri komunalnih vprašanjih. Srčna potreba mi narekuje tudi zahvalo mestnemu uradništvu in uslužbenstvu, da smo ohranili ravnotežje in urejenost mestne občine.

Navzlic našim prizadevanjem pa je ostalo še mnogo upravičenih želja naših meščanov in mestnih uslužbencev neizpolnjenih, enako pa tudi mnogo naših želja in lepih načrtov neuresničenih, to pa zaradi dragine in padanja dohodkov.

Z zadoščenjem lahko gledamo nazaj na svoje delovanje za mestno občino ljubljansko. Samo v proračunskem letu 1940-41 ste pri 576 sejah, od 1. aprila 1940 do danes pa pri 796 sejah žrtvovali čas, svoje znanje in izkušnje, da bi koristili mestu.

Od srca Vam hvala, dragi tovariši, prav za vse, predvsem pa za zaupanje v moje vodstvo, za potrjevalno ljubezen do našega mesta in za trdno vero v srečno bodočnost naše ljubljene Ljubljane.

Vsa še ne oddana dela se ustavi

Županove besede so bile sprejete z odobravanjem. Nato je poročal za finančni odbor dr. Ažman, ki je najprej obravnaval računski

ključek mestne občine ljubljanske za leto 1940-41. Omenil je, da je občina 1. aprila 1940. razpolagala z gotovino 854.788 dinarjev v blagajni in da je imela še terjatve v znesku 11 in pol milijona dinarjev. Tako da je v novo proračunsko leto prešla z 12.355.000 din gotovine, odnosno dobroimetja. V teku leta je bilo na račun terjatve iztirjanih 8.476.000 din, okrog 2 milijona in tri četrti dinarjev pa ni bilo mogoče realizirati. Tako je mestna blagajna v teku leta na račun prebitka iz prejšnjih let prejela 9.330.000 din. Prepis dohodkov za leto 1930-41. je predvideval 91.138.000 din. Od tega je bilo vplačanih 82 milijonov 793.000, neiztirjanih pa je ostalo 8.345.000 dinarjev. Izdatki so bili za to leto preračunani na 80.990.000 din in so bili skoraj v celoti izdati, tako da je v blagajni od rednih proračunskih dohodkov ostalo le 2.287.000 din prebitka. S prebitkom iz prejšnjih let je razpolagala mestna občina 31. marca 1941 z 11.617.000 gotovine, knjižnih terjatev pa je imela še 11.190.000 din, kar pomeni, da je razpolagala letos konec marca s premoženjem 22.000.000 din, kar je zasluga varčevanja prejšnjih let. Izredne razmere so zahtevale, da je bil ta prebitok porabljen v tekočem proračunskem letu, tako za predujme uslužbencem, za draginske doklade uslužbenecem in za dovršitev javnih del, za katere SUZOR ni več plačeval dogovorjenih obrokov. Od zaostankov 11.000.000 dinarjev je bilo iztirjanih okrog 5 milijonov dinarjev, ki so šli prav tako za tekoče potrebe mestne občine. Tako nima sedaj občina nobene proračunske rezerve in so njeni redni dohodki le redno kritje tekočih stroškov. Zato predlaga, da občinski svet hkrati, ko sprejme računski zaključek za leto 1940-41., sklene, naj mestna občina za bodoče ustavi vsa dela občine, ki še niso pogodbeno oddana, da tako prepreči občini, da bi zašla v še težji položaj. Občinski svet je računski zaključek in predlog glede javnih del sprejel.

Poročevalec je nato omenil, da bo kupila italijanska družba EIAR svet, ki ga potrebuje, od zasebnika, kateri ne mara sveta prodati, ampak ga kvečjemu zamenja. Da bo zamenjava mogoča, bo mestna občina prodala družbi EIAR 13.750 m²

sveta po 4 lire. Svet je v trnovskem predmestju in ga bo družba nato zamenjala z zasebnikom, čigar svet potrebuje. Občinski svet je dalje sprejel zamenjave in odkupe zemljišč, potrdil ustanovitve obnovitvenega fonda pri mestni pripravi v znesku 25.000 lir, potrjena je bila redna pogodba z Drogenik Hildo za prostore Anagrafičnega urada na Mestnem tegu, kjer bo plačevala občina 800 lir mesečne najemnine in povrnila instalacijske stroške v znesku 3000 lir. Prav tako je bil dovoljen kredit 40.000 lir za adaptacijo anagrafičnega urada. Rentnikom mestne delavske zavarovalnice je bil dovoljen enkratni izreden prispevek po 300 lir, kar bo zneslo 24.000 lir. Bolniški blagajni nameščencev mestne občine se zviša prispevek mestne občine od 1. januarja 1942 naprej tako, da bo občina mesečno dodala še 6300 lir. Dovoljeni so bili še nekateri drugi manjši krediti, naker so bili obravnavani in deloma zavrnjeni ter sprejeti številni ugovori proti predpisom taks in pristojbin.

Poročilo trošarinskega odbora, ki je obravnaval ugovore zoper plačilne naloge, in poročilo gradbenega odbora, ki je obravnaval parcelacijo pod Rožnikom, je prav tako dal dr. Ažman. Za upravo mestne imovine je predlagal inspektor Vester, naj se pristojnim oblastem stavi predlog, da sme mestna občina odpovedati stanovanja v mestnih hišah tistim strankam, ki imajo svoje hiše, pa v njih ne stanujejo. Za upravni odbor mestne plinarne je poročal načelnik Karel Kavka o novem pravilniku mestne plinarne. Glede na pripombe občinskega svetnika prof. Hrvata je svet sklenil, naj se pravilnik revidira dogovorno z ravnateljstvom plinarne in s prof. Hrvatom. Za personalni pravni odbor je poročal svetnik Gustl Novak. Občinski svet je imenoval v upravni odbor bolniške podporne zadruge nameščencev občinske svetnike Baša, Čebina, Likarja, dr. Milavca in Novaka Franca. V preskrbovalni odbor sta bila izvoljena člana iz vrst trgovcev a kurivom, in sicer Čebin Dominik, kot namestnik pa Bartol Anton. Sprejet je bil pravilnik o organizaciji in zaposlitvi delavcev pri javnih delih na račun zmske akcije in potrjen preustroj zaščitnega oddelka. Sledila je tajna seja.

Intimna slovesnost v fašističnem domu

Fašistična stranka nagradila 43 marljivih slovenskih delavk

V fašističnem domu na Erjavčevi cesti št. 12 je bila smotč intimna slovesnost. Voditeljica ženskega fašija so povabile v dom skupino zaslužnih slovenskih delavk ki so za svoje zvesto in vestno delo v posameznih tovarniških obratih in po domačih gospodinjstvih prejele od stranke denarno nagrado po 100 lir. Nagrade je dobilo 43 delavk od Device Marije v Polju, iz Vevč, iz Saturnusa in Store.

Delavke so bile zbrane v dvorani fašističnega doma. Prostor za mizo je zavzela voditeljica ženskega fašija gospa De Vecchi z vsemi ostalimi svojimi sodelavkami in podtajnik fašistične stranke za Ljubljansko pokrajino commendatore Gatti. Navzoč je bil tudi predsednik Delavske zveze za Ljubljansko pokrajino dr. Branko Alujevič. Prihod funkcionarjev fašistične stranke v dvorano so delavke pozdravile z živjo vzkliki in rimskim pozdravom.

Voditeljica ženskega fašija gospa De Vecchi je takoj povzela besedo ter je najprej naslovila na vse slovenske delavke širom Ljubljanske pokrajine topel pozdrav narodne fašistične stranke. Zatem je poudarjala, da je, potem ko je Duce vzel vodstvo italijanskega naroda v svoje roke, bilo poveljano tudi delo žene ter je žena v fašistični Italiji zavzela tisto važno mesto, ki ji pripada. Slavnost, ki je bila prva smotč v tuk. fašističnem domu, je samo ena slavnost v vrsti številnih proslav fašistične stranke, s katerimi hoče narodni pokret poveljevat v zvestobo do dela. To dela stranka po navodilih svojega duceja, katerega skrb bdi tudi nad to pokrajino. Delo naj bo tudi trdna vez med slovenskimi in italijanskimi delavkami, med Ljubljansko in ostalimi državnimi pokrajinami. Končno slovenske delavke naproša, da naj poročajo o tej slovesnosti tudi svojim tovarišim in jim naj povedo, da so bile v družbi italijanskih žena, ki od njih nečejo ničesar drugega, razen tega, da jim pomagajo.

Delavke so tople besede voditeljice ženskega fašija vzele z navdušenjem in odobravanjem na znanje.

Po govoru gospe De Vecchi je imel na delavke navduševalen govor podtajnik Narodne fašistične stranke za Ljubljansko pokrajino commendatore Gatti ki je uvodoma sporočil zbranim delavkam prisrčne pozdrave Ekselence Graziolija. Visokega komisarja in zveznega tajnika stranke za Ljubljansko pokrajino. Tudi commendatore Gatti je uvodoma poudarjal pomembnost slovesnosti v fašističnem domu, s katero hoče stranka izkazati hvaležnost za zvesto delo slovenskim delavkam. Zatem je pa naglašal velike koristi, ki jih ima Ljubljanska pokrajina od svojega sedanjega položaja. Medtem ko je vojni vihar ostale kraje potegnil s seboj v krvavi ples, je ostal ta košček zemlje obvarovan vojnih strahot. V teh krajih je sedaj Italija, ki štiti in varuje tudi narod, ki prebiva tod. Italija je tu kot zastopnica civilizacije in je tu tudi zato, da brani slovensko civilizacijo. Je

tu, da prepreči tudi nevarnost, ki se vedno bolj približuje tudi tukajšnjemu narodu in ki grozi, da bo tudi njega vrgla v vojni vihar. Fašizem, ki je pokret najzdravejših sil naroda, hoče biti vedno blizu delovnemu ljudstvu, mu hoče vedno pomagati ter od njega ne zahteva nič drugega kakor lojalnost in zaupnost. Fašizem se ne bori proti boljše vizmu iz koristljubja, temveč iz načelnih ozirov. Bori se zato, da reši pred to nevarnostjo človeštvo, delovno ljudstvo in tudi Slovence.

V svojih nadaljnjih izjavanjih je pa slikovito risal trpljenje in bol italijanskih mater in žena, katerih sinovi prelivajo kri po bojiščih. Vsega tega Slovincem ni treba. Zato svetuje vsem delavkam, vsem slovenskim materam, da skrbno pazijo na svoje otroke, da ne bi zašli na stranpota, da se ne bi okužili od brezbožnega komunizma, ki mu niso sveti ne italijanski in ne slovenski domovi in ne vse to, kar je draga slovenskemu ljudstvu in ki lahko uniči vse to, kar danes Slovenci imajo in zgrne nadnje popolno nesrečo. Delavke opozarja, da se je temu zlu treba postaviti odločno nasproti, ker s tem branijo samo sebe, svoje otroke in svoj narod.

Narodna fašistična stranka sodeluje povsod najtesneje z narodom. Posebno z delovnim ljudstvom. Takšna navodila ima tudi od svojega duceja in jih tudi v tej pokrajini izvaja Ekselence Graziolij in vsi njegovi sodelavci. Visoki komisar in zvezni tajnik stranke je za prihodnji mesec izdelal lep načrt, ki ga bo stranka tudi izvedla. Tako bo dne 24. decembra v vsej pokrajini dan mater in otrok. Tega dne bo stranka razdelila med siromašne slovenske matere in njihove otroke 250.000 lir, da bodo lahko dostojno praznovali božične praznike. V sami Ljubljani se bo tudi odprla ljudska kuhinja, v kateri bo vsak dan dobilo brezplačno hrano 450 revežev, razen tega bo pa tudi mladinska strankina organizacija organizirala po pokrajini prehrano siromašnih šolobveznih otrok. Stranka tega po zatrevanju podtajnika Gattija ne dela zato, da bi potem od ljudi kaj zahtevala. Od ljudi hoče samo lojalnost in vestno delo. Stranka dela vse to, ker ima takšen program, ki ji ga narekuje ljubezen do bližnjega. Svoja izvajanja je commendatore Gatti zaključil z zagotovilo, da bo tudi v tej pokrajini fašizem branil vse pomoči potrebne. Njegov pozdrav Duceju so povzele tudi zbrane slovenske delavke.

Po govoru podtajnika Stranke je 43 slovenskih delavk dobilo od stranke nagrado po 100 lir za vestno delo v posameznih tovarniških obratih in podjetjih.

Storimo vse za pravico in resnico! Strnimo se vsi Slovenci v pobožnosti devetih prvih petkov!

Ne skrunite nedelje!

Preteklo nedeljo so v novi stavbi na začetku Ilirske ulice nasproti Zavetišču sv. Jožefa več delali. Pa ko bi bi delali vsaj tiho, neopaženo! Bi sicer tudi ne bilo prav, vendar pa ne tako spotakljivo, izživajoče, kakor je bilo to. Menda so polagali parket. Zabarikadirali so se v hišo, vse okoli je bilo zaprto, notri pa tako razbijanje, da se je slišalo daleč naokoli. Ne prej, ne pozneje ni bilo takega ropota — samo in ravno v nedeljo. Kakor da bi hoteli prav nalašč celi okolici povedati, da se za nedeljo nič ne brigajo in da zanje ni nobene postave. To je bil pravcati škandal in zaslužni, da se javno ožigos.

Slišali pa je bilo, da tudi drugod ob nedeljah zidajo. In krščanska Ljubljana k temu molči. Nihče ne črne besedice. S kako lahkoto in drznostjo skačejo nekateri podjetniki čez ta paragraf! Če bi javnost na to kaj pazila, bi bilo to nemogoče. Izgovori, ki jih morda imajo podjetniki za nedeljsko delo, so večinoma prazni. — In kako ne-socialno je tako početje! Prvič delavec ni stroj, ki ne potrebuje nobenega počitka; drugič bije nedeljsko delo v obraz in se roga brezposelnosti. Ko nekateri tožijo, da nimajo dela in zaslužka, delajo drugi ob prepovedanih dneh! Kaka nedoslednost in brezobzirnost! Taki podjetniki si dajejo javno sprječevalo, da nimajo socialnega čuta in nobene obzirnosti do drugih.

Poleg državne postave je pa še ena postava, ki nedeljsko delo prepoveduje: božja; kakor nad državno, tako so taki podjetniki in delavci zvišeni nad božjo postavo: Kaj nas briga Bog in njegove zapovedi!... Ali menite pa res, da Bog nima nič več govoriti v svetu? Da je to od vladanja odstavljen mož, ki ga svet nič več ne potrebuje? E-bil-lon, tak v tem visoko kulturnem svetu, da ga še ni bilo takega, odkar so tam zidali znani stolpi in se so jim jeziki v leti. Kakor so takrat zidali brez Boga, tako zidajo tudi danes. Zato pa je na svetu tako, kakor je! Kakor vidite, strašno fletno!

Obžalovanja in obsodbe vredno pa je to, da se ljudje, ki niso od božje šibe sami še neposredno prizadeti, iz vsega gorja, kar ga je na svetu in kar ga zadeva še posebej naš narod, prav nič ne store. Gorje bližnjega, tudi najbližjega soseda in brata jim ne gre prav nič k srcu. To ravnanje, rojaki, v tem resnem času ni je pomanjkanje verskega čuta, to je tudi pomanjkanje narodnega čuta in je pomanjkanje vsakega človeškega čuta. O ti visoka moderna kultura, kako si ti nekulturna; kako v resnici — nizka! Od nekdaj je bilo pravilo vseh srčno izobraženih, da se gre z veselimi veseliti, z žalostnimi pa žalovati. Zdaj smo prišli v kulturi tako visoko, da to občečloveško pravilo ne velja več...

Vsemu narodu je razglašena devetdnevica prvih petkov. Po cerkvah se ima moliti, spovedovati, obhajati, Bogu zadoščevati — saj vemo, za kaj. Večji del Slovencev še vedno veruje, da je Bog nad nami, da nam je dal svoje zapovedi in hoče, da se izpolnjujejo. Dal pa je tudi sankcije tem zapovedim, kakor jih daje vsak postavodajalec: kdor jih prestopi, zapade kazni. Prestopek zapovedi vedno nujno zahteva zadoščenja: takega ali takega. Ali prosiš odpusčenja, ali pa boš — čutil! Zadoščevanje, to je: prošnja za odpusčenje, je torej potrebno. To bodi povedano tistim, če morda ne razumejo, čemu je to dobro.

Ne smemo pa se zadovoljiti samo z zadoščevanjem. Zlo preprečiti, da se ne zgodi, je boljše kakor popraviati kaj skušati, ko se je zgodilo. Gotovo je, da je v našem narodu mnogo nerodnega, kar ni v skladu z božjo zapovedjo, kar Bog težko poslušal in prenaša. In kdo more reči, da nam ravno zaradi tega ne prizanaša? Vsa zgodovina človeškega rodu nam pripoveduje, in je še danes res, do Bog zaradi greha narode kaznuje.

Zato pa ni dosti samo zadoščevati za greh, skušati je treba grehu napraviti konec. Javnega greha, ki drzno dviga pest proti Bogu, ni bilo kmalu toliko, kakor ga je v naših dneh. Tudi v našem narodu ne. Grehili so ljudje vedno, a danes se z grehom ponašajo! Nedeljsko delo, bogokletstvo in bela kuga — sicer tajan in vendar javen greh — vsega tega slovenski narod pred zadnjo svetovno vojso skoraj ni poznal. Zdaj pa že vsak tretji Slovenec Boga preklinja, ob nedeljah se brez potrebe dela, kakor vidimo, bela kuga pa je slovensko zemljo preplavila, da je groza. Kolikor rojstev na Slovenskem, toliko približno umorov nerojenih. Najmanj 20.000. Nekaterim je to svobodna obrt, ki jo izvršujejo — brez kazni!... Ali pa menite, da bo Bog to brez kazni pustil!...

Ko se torej pripravljamo, kako bi Bogu za storjeno zlo zadoštili, moramo, če hočemo z Bogom na čisto priti, resno misliti, kako bi mogli zlo preprečiti, ki Boga izziva. — Da bi preprečevala javno nemoralno in vse javne grehe, ki naš narod kazijo, v ta namen se je ustanovila pred dvema letoma »Liga dostojnosti«. Ker ni bilo odziva, ne umevanja in ne podpore, Liga dozdaj res še nima veliko delovanja pokazati. Zdaj pa je prišel čas zanj. Zato se obrača do vsega naroda z željo in prošnjo, naj vendar njene namene umejo, pa tudi dejansko podprejo. Polje njenega delovanja je široko. Delo jako hvaljeno in nujno potrebno. Veliko plevla, strupenih zeli, je treba iz naše domače njive populiti. Zdaj je čas za to! Bog nas kliče, stiska nam vleva. Zavzemimo se, da hočemo delati zoper nedeljsko delo, kvantanje, pornografijo, nespodobne predstave, konkubinate, belo kugo, ki narod ubija, in vso podobno nesnago, ki narod onečašča! Kdor svoj narod res ljubi in mu dobro hoče, bo to razumel in rad storil, kar more.

V kratkem bo Liga dostojnosti sklicala zborovanje, na katerega opozarja že zdaj vse, ki imajo smisel za pravnost, dostojnost in poštenje naroda, da se ga udeleže.

»LIGA DOSTOJNOSTI«

Življenjska odpornost nižjih živali

Gotovo ste že večkrat opazovali kakega črva, ki je za svojo debelost nenavadno kratak. Če ste ga natančneje opazovali, ste videli, da je na eni strani debel, na drugi pa tanek, čeprav vemo, da so črvi na obeh straneh šiljasti, tanki. Kako to? Nekdo je kopal zemljo in je črva presekal na dvoje. Vsaka črvoja polovica je po tem začela živeti samostojno življenje. Rana ji je zarastla in preostali tanki del ji služi kot glava. To svojstvo imajo še v mnogo večji meri druga nižja živalčka bitja, ki zopet nadoknadajo organske dele, ki so jih v borbi za obstanek kako izgubila. To svojstvo imajo v neki meri tudi pajki in raki. V naših vodah je tako čudo majhen polip ali hidra, kakor ee mu znansstveno pravi. Razsekate ga lahko na 200 kosov, pa bo vsak kos čez nekaj časa postal samostojni polip.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 29. novembra: Saturnin, škof in mučenec; Fluminata, devica; Filomen, mučenec.

Nedelja, 30. novembra: izseljenška nedelja, Andrej, apostol; Mavra, devica in mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gđ. Vera Kovačičeva po kratki bolezni. Njeno truplo leži na Zahal v kapelici sv. Franciška, odkoder jo bodo pokopali v soboto ob štirih popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zaljubljenim staršem in vseh družini naše sožalje!

Čez nekaj dni izide krasna Miklavževa novost za mladino in odrasle
LEA FATUR:

Pravljice in pripovedke

I. zvezek. — Ilustriral Fr. Podrekar
Te pravljice, pripovedke in bajke venke slovenske pisateljice - njeno najboljšo delo - še niso bile nikjer objavljene. Pisane v sosem in klenem jeziku, ter na podlagi domačega pravilnega zakada, predstavljajo najlepši dar, ki ga morete za Miklavža dati mladini, pa tudi starejšim. Tako lepe domače pravljice knjige še nimamo. Pa tudi slike v knjigi so nekaj posebnega.

V tem I. zvezku je 10 pravilic in pripovedk:
Ne odganjaj berače / Neumni Matiček /
Godec je pravil... / Carovnična smrt /
Sirota Jerica / Skopnik / Mati božja
rešiteljica / Zagovorjena čarovnica /
Sestra reši zakletega brata / Povodna
dekletca in lovec

Knjiga bo izšla v večjem formatu, kartonirana
Cena samo 14 lir. II. zvezek izide za božič.
LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

— Naročnikom »Slovenčeve knjižnice«! Vljudo prosimo one naročnike »Slovenčeve knjižnice«, ki še niso prejeli prve knjige »Trop brez zvoncev« in »Marianne Sirec«, da potrpe, ker ponatisi še niso gotovi. — Knjige bomo ponatisili v nekaj tednih in jih bomo potem tudi takoj poslali vsem naročnikom.

— K predavanju dr. A. Munde. K včerajšnjemu poročilu o spominski slovesnosti za pok. univ. prof. dr. M. Dolencem naj dodamo še kratko dopolnilo. Res lepo in vseskozi temeljito in pregledno je bilo predavanje sodnika vrh. sodišča dr. Avgusta Munde o pokojniku kot znanstveniku - kriminalistu. Iz predavanja pa je bil pomotoma izpuščen prav za pokojnikovo svetovno naziranje značilen stavček. G. predavatelj je poudaril, da je dr. Metod Dolenc smatral za načelo, da ni v skladu z dostojanstvom človeka radikalna, pa tudi sterilizacija. Temu svojemu stališču je dal izrazu tudi v posebni resoluciji na mednarodnem kongresu kriminalistov, ki je bil pred leti v Berlinu.

— Jasne noči in suho vreme. V četrtek ponoči je bilo jasno in nebo vse prepreženo z zvezdami. Prvič v novembru je imel človek priliko občudovati lepote zvezdnatega neba. V petek zjutraj smo bili brez meglice. Krasno, zmerno hladno jutro, ko se je zgodaj tudi pojavilo mnogo zvezd na nebesnem svodu. Drugič v novembru je temperatura padla pod ničlo. Dne 19. zjutraj je bila dosežena najnižja jutranja toplota -1,3 stop. C, v petek zjutraj pa še nižja, namreč -2,8 stop. C. V četrtek je bila najvišja dnevna +4. Barometer je pokazal stalnost. Kakor v četrtek, tako je bilo tudi v petek barometrovo stanje visoko 773,6 m/m. Obljubljajo se nam še res krasni, nekoliko mrzli jesenski dnevi, ko bo dana prilika, da bo človek ob prostih urah lahko pohodil v bližnje gozdove in na izlete po Barju, ki nudi izletniku na mnogih, drugače samotnih točkah prav lepe užitke prirode.

— Abonentom Opere in Drame je »Gledališki koledarček« najlepši priročnik za vse leto. Poleg zanimivih člankov, ki zanimajo slehernega gledališkega obiskovalca, je v njem še 66 slik vaših ljubljencev z odras. Posebej opozarjamo na razpis bogatih nagrad. Dobite ga pri gledaliških blaginjah in pri biljetirjih. »Gledališki koledarček« je najlepše Miklavžev darilo.

— Rdeči križ iz Mokronoga. Namesto venca na grob svojemu prijatelju pokojnemu sodniku Josipu Trojtu je daroval g. mr. ph. Ivan Grahek 100 lir socialni sekciji Rdečega križa v Mokronogu. Iskrena hvala!

— Za Miklavžal Prinese otroku ali prijatelju smeja! Kupi knjigi »Pod drobnogledom« in »Zbirna lešca«!

— Zupne urade obveščamo, da smo ponatisili knjižico za pouk čezmenov in nevest: »Novo življenje«; stane le 50 cent. — Uprava »Knjižice«, Rakovnik.

Državni zavod za žensko domačo obrt se bo selil

Ljubljana, 28. novembra.
Nekdanjo Pongratzovo stanovanjsko hišo na Novem trgu 4 je pred leti kupila zadruga »Jegličev dom«. V tej hiši je nameščen tudi državni osrednji zavod za žensko domačo obrt, kjer ima svoje učilnice in druge prostore. Zavodu so bili nedavno ti prostori odpovedani. Težave so bile pri iskanju in najetju primeren prostorov. Naposled je bilo določeno, da se ta zavod vseli v še prazne prostore Drogenikove hiše št. 23 na Mestnem trgu, kjer je že v prtiličju in v I. nadstropju nastanjen anagrafični urad za mestno občino.

Od kod bo dohod v zavod? Tudi to vprašanje je rešeno. Med Drogenikovo in Kumpovo hišo je ozka slepa ulica, ki je včasih vodila z Mestnega trga na nabrežje Ljubljane. Ta ulica je bila pozneje spredaj in zadaj zazidana. Zlaj bodo to ulico primerno očistili in dohod do zavoda bo skozi to ulico in skozi dvorišče Rebkevo hiše.

O poslovanju anagrafičnega zavoda smo že kratko poročali. Naj zapišemo nekaj zanimivosti iz zgodovine Drogenikove hiše. V starosti

hiši je imel svojo prodajalno in delavnico dežnikar Josip Kobličica, čigar hčerka Ivanka je bila znana akad. slikarica. Po očetovi smrti sta podedovali hišo hčerki Ivanka in Marija, ki je bila poročena z lic skriptorjem Lukom Pintarjem. Obe sta pozneje hišo prodali trgovcu Souvanu in Veri Souvanovi. Od obeh pa je hišo kupil ljubljanski trgovec Drogenik, ki je pred leti umrl v Gradcu. Drogenik je sprednji del hiše na Mestnem trgu podrl in potem sezidal moderno trgovsko hišo, kamor je nameraval vseliti svojo manufakturno trgovino. Izbruhnila pa je svetovna vojna. Po prevratu se je v to hišo vselila urarna in razpošiljalnica ur Suttner, katere dejanski lastnik je bil Svirar Maire in ki ima sedaj svojo prodajalno v Prešernovi ulici. Trdka je ostala v tej hiši kakih 8 let, nakar je lokalne opustila zaradi previsoke najemnine. Trdka Suttner je pred vojno poslala svoje ure celo v Ameriko med tamonje slovenske naseljence, med katerimi je uživala izreden sloves. Po Drogenikovi smrti l. 1939 so postale lastnice te hiše v Gradcu bivajoče trgovčeve tri hčerke.

Kdaj se omenjeni zavod vseli v prostore Drogenikove hiše, še ni določeno. Treba je najprej prostore nad II. nadstropjem primerno preurediti in dobiti tudi zadostne selitvene in adaptacijske kredite na razpolago.

Iz Srbije

Ljubljana

1 Odrezke novembrskih živilskih nakaznic morajo oddati v mestnem preskrbovalnem uradu trgovci z začetno črko A—M v ponedeljek 1. decembra, peki v torek 2. decembra, trgovci z začetno črko N—Z pa v sredo 3. decembra.

1 Reklamacije glede decembrskih živilskih nakaznic, ki jih mestni uslužbenci dostavljajo na dom, bo mestni preskrbovalni urad sprejemal izključno in brez izjeme šele od torka 2. decembra pa do srede 10. decembra v dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu od 9—14. Zato naj oni, ki so jim bile decembrske živilске nakaznice že dostavljene na dom, ali oni, ki jih pomotoma ne bi dobili, počakajo z morebitnimi reklamacijami do prej navedenega roka. Spet pa vse opozarjamo, naj skrbno pazijo na svoje živilске nakaznice, da jih ne izgube ali ne unižijo. Pod nobenim pogojem namreč ne bodo mogli dobiti drugih in se v tej zadevi sploh ni treba obračati s prošnjami na mestni preskrbovalni urad, ker dodatnih nakaznic za izgubljene ali drugače uničene nima in jih zato tudi nikakor ne more izdati.

1 Kupčije s hišami in zemljišči. V prvi polovici tega meseca ni bilo zaznamovanih nikake večje živahnosti pri kupčijah s hišami in zemljišči. V drugi polovici se je že pojavilo večje zanimanje za mnoge starejše in novejše stanovanjske hiše in tudi za trgovske. Vzroki so različni. Do 25. novembra je bilo zaznamovanih že 37 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 1.444.978 lir. Med večjimi kupčijami naj navedemo: Škafar Ivan in Ivana, posestnika v Ljubljani, Cesta v Mestni log št. 55, sta prodala hišo usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega — Zavetišču sv. Jožefa na Vidovdanki cesti travniško parcelo št. 325/2 k. o. Trnovsko predmestje v izmeri 13.008 m² za 150.000 din, v sedanji valuti 49.400 lir. Pogodba je bila podpisana in datirana že 31. marca 1941, torej pred časom, ko še ni bila v veljavi lirska valuta. Krisch Erich, pravnik v Ljubljani Gledališka ulica št. 2 je podaril svoji materi 3/40 nepremičnine vlož. št. 86 k. o. Kapucinsko predmestje (hiša št. 2 v Gledališki ulici). Vrednost je 10.000 lir. Rojina Ivan, posestnik in trgovec Ljubljana VII, Lepodvorska ulica št. 16 je prodal Franu Remicu, posestniku in gostilničarju na Dobrovi pri Ljubljani gozdno parcelo št. 537 k. o. Podsmreka za 10.000 lir. Kramar Fran, posestnik, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 27 je prodal Benigarju Antonu, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38, parcelo št. 362/7 k. o. Zgornja šiška v izmeri 1662 m² za 103.000 lir. Kvadratni meter je bil nad 62 lir.

1 Mestno zdravniško nedeljsko službo bo opravljal od sobote do 20. ponedeljka do 8 mestni viš. zdravst. svetnik dr. M. Franta, Poljanska cesta 15-II., telefon št. 32-84.

1 Nad 26.000 bolnikov je že sprejela ljubljanska bolnišnica. V četrtek popoldne je bil sprejet v splošno bolnišnico v Ljubljani bolnik, ki je pri sprejemu dobil številko 26.000. V primeru z lanskim letom, ko je bolnišnica sprejela nad 36.000 bolnikov, bo letos po dolgi vrsti let prvič nazadovala v sprejemu bolnikov. To je razumljivo, če upoštevamo, da prihaja v novih razmerah le del starega območja v poštev. Glede na to je število doslej sprejetih bolnikov celo veliko, saj moramo računati z mesečnim povprečkom 2400 bolnikov.

1 II. vnanja kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani naznanja, da je umrla članica Vera Kovačič. Pogreb bo z žal. kapelico sv. Franciška, danes, 29. t. m., ob 4 popoldne. Vodstvo kongregacije prosi, da se članice pogreba svoje tovarišice polnoštevilno udeležijo. — Voditelj.

1 Revna mati 5 mladoletnih otrok živi v Ljubljani v obupnih razmerah. Otroci so brez obleke in tudi kuriva nimajo, tako da v tem času zmruzejo. Lepo prosimo usmiljena srca za blagohotne darove v kakršni koli obliki. Darove pošljite na upravo »Slovenca«, kjer je tudi naslov imenovan.

1 Ljudski oder je ime, ki ima pri nas slavno tradicijo. Tudi v današnjih dneh je skuša biti vreden in je za prihodnost nedeljo pripravil krstno predstavo nove slovenske drame Antona Leskoveca z naslovom »Vera in nevera«. Ideja igre je posvečena živim in iskrenim veri, ki končno kot pristno zlato zasije skozi vso navlako človeških slabosti. Opozarjamo na začetek predstave, ki bo v franciskanski dvorani topot ob 3. popoldne. Vstopnice dobite v trgovini Šiligoj v Franciskanski ulici. Cisti dobiček prireditve je namenjen socialni akciji Rdečega križa.

1 Socialno-gospodarski odbor za rejo prašičev v Ljubljani vabi vse svoje člane do št. 100 na gospodarski sestanek, ki bo v dvorani mestnega magistrata, in sicer v soboto dne 28. t. m. točno ob 16. (t. j. ob 4. popoldne). Ker je ta sestanek v interesu naših članov prosimo, da se ga vsi udeležijo zaradi medsebojnega dogovora. — Odbor.

1 Pevke in pevc akademskega cerkvenega zbora! Za akademsko službo božjo pri oo. franciskanih je pevška vaja v soboto zvečer ob pol sedmih in v nedeljo ob desetih dopoldna.

Zadostujmo za naše grehe in grehe narodov!

Zmota, ki je svetno oblast razvezovala vsake odvisnosti od Najvišjega bitja, iz katerega kot iz prapočela in vrhovnega gospodarja izhaja posameznik in človeška družba, zmota, ki je svetno oblast razvezovala vsake vezi na kakršni koli višji zakon, ki kot iz pravila izhaja od Boga, zmota, ki je dala svetni oblasti neomejeno oblast, da se je ravnala po zahtevah lastne koristi, ta zmota je po besedah papežev Pija XI. in Pija XII. prava kuga moderne časa; je to »resnični zločin, da mnogi skušajo izgnati Kristusa iz njegovega kraljestva.« Iz te zmote ne more priti drugače, kot popolno razdejanie.

Prav v tej zmoti »je prvi in najgloblji vzrok vsega gorja, ki stiska sedanjo družbo... Kadar Boga ni več, se zamajejo vsi temelji pravice.« Mnogi nismo doumeli, kako prazen je vsak poskus, postaviti na mesto Kristusovega zakona kaj drugega: »postali so prazni v svojem modrovanju«.

Svetovna zgodovina se ne da tolmačiti zgolj z naravnega vidika. Postavljena je višja sila, ki vodi narode in če treba, kakor pravi sv. pismo »zdrobi kralje na dan svoje jeze.« To je Kristus Odrdešnik, kateremu je dal Bog »narode za dediščino in vse pokrajine zemlje za posest.« Če se mu bodo upirali in otresali jarem njegovih zapovedi, »jih bo vladal z železno palico in jih razbil kakor posodo lončarjevo.«

V naših dneh se celi narodi vdajajo brezbožnemu komunizmu in hočejo porušiti temelje krščanske kulture. Je to prevrat, ki po sili in velikosti presega vse, kar je Cerkev doslej pretrpela. Mesto božanstva hočejo postaviti idole in izvajati iz krvi vse norme pravnega reda, morale in končno vero. Osebnega najvišjega bitja ni, kosmos, narava je tisto neskončno bitje, ki se pretvaja v različne faze svoje biti. Zato tudi ni božjega razodetja, ki bi bilo osebno priobčenje resnice po Najvišjem bitju.

Ta negacija, ta izgon Kristusa iz človeške družbe, zakonodaje, javnosti itd. je v jasni opreki

s Kristusovimi pravicami, v kolikor so njegovim zakonom podvrženi vsi narodi, vse pokrajine, vsa človeška udeleževanja.

Greš je očiten, je mednarodni, je evropski, svetovni. Prav tako očitna, mednarodna, evropska in svetovna bo kazen, če bodo narodi vztrajali v teh grehah upora. Ali nismo vsi narodi priče sedanjih katastrof? L. 535 pr. Kristusom je bil preok Daniel v pregnanstvu v Babilonu. V mladosti je doživel razdejanie Jeruzalema (586) in preselitev vseh Judov, leta 536 je doživel razdejanie Babilona; in obrnil je svoj obraz h Gospodu, svojemu Bogu in ga prosil v postu, raševniku in pepelu: »Gospod, veliki in strašni Bog... grešili smo, hudobijo smo delali, brezbožno smo se obnašali... odvrnili smo se od tvojih zapovedi in pravice, zato se je razljilo nad nas prokletstvo... Sedaj, Gospod, naš Bog, odvrni svojo jezo od nas, usliši molitev svojega služabnika, odpri svoje oči in poglej naše razdejanie...«

Spodobilo se, da za Evropo in za vse narode molimo enako izpoved kakor Daniel; saj smo vendar ena velika družina, skrivnostno telo Kristusovo; pozabimo na svojo malenkostno osebo, ne opravčujemo se kot narod pred drugimi narodi, mislimo zdaj na rešitev Evrope in krščanskega sveta sploh! Naša devetdnevica, naša vseljudska pobožnost devetih prvih petkov bo dobila v luči takih misli globlji, širši, mednarodni pomen.

Župnim uradom

Pripravljalni odbor za pobožnost devetih prvih petkov je razposlal vsem župnim uradom škofovo pismo, podobice in osnutke govorov za devetdnevico. Nekateri baje niso prejeli vseh tiskovin. Če kak župni urad ni prejel vseh tiskovin, naj to sporoči, da mu takoj pošljemo. Podobice za bolnike pridejo kasneje, prosimo sporočila, koliko naj jih pošljemo.

1 Na violinskem koncertu našega virtuozna Karla Rupla bomo slišali poleg Tartinijeve Sonate, Bachove Fuge in Debussyjeve Sonate v drugem delu koncertnega sporeda vrsto skladb, ki so zelo pogosto na violinskih koncertih velikih umetnikov. Uvod v drugi del tvori Dvořakov Ples v e-molu, vzet iz druge zbirke Dvořakovih Slovanskih plesov in je zaradi svoje slovenske zasanjanosti zelo priljubljen. Za Dvořakom pride Adamičev Andantino. Skladbica je vzeta iz Adamičeve Otroške suite, ki je bila napisana v poslednjih letih njegovega življenja za mali orkester. Njen prvotni naslov je: Berač ob potu. Andantino je priredil za violino in klavir koncertant Rupel sam. Na koncertu bo spremljala umetnika naša odlična pianistka Zora Zarnikova. Koncert bo v torek, dne 2. decembra, ob pol 7 zvečer v veliki uniojski dvorani. Opozarjamo na ta koncert, za katerega so vstopnice v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice.

1 Otroci ne gledajo v prihodnost in ne čutijo, da izpodjedajo domu temelje, ko silijo vsak na svojo življenjsko pot brez pravih, skupnih ciljev in skupnega dela. — Tako je kratka vsebina Jalnovega »Doma« (štridejanke), ki ga bodo igralci Rokodelskega odra ponovili jutri, 30. t. m., ob 5 popolde. Ker je zanimanje za igro veliko, preskrbite si pravočasno vstopnice, ki so v predprodaji jutri od 10—12 in 1 uro pred predstavo.

1 Društvu »Dom slepih« in »Društvu slepih« v Ljubljani so darovali uslužbenci trvdke A. Sarabon & Co 1000 lir namesto venca na krsto pok. gospoda šefa. Iskrena hvala!

Gledališče

Drama. Sobota, 29., ob 17.30: »Nocoj bomo improvizirali«. Izven. Zlžnane cene. Nedelja, 30., ob 10.30: »Sneguljčica«. Mladinska predstava. Zelo zlžnane cene.

Opera. Sobota, 29., ob 17.30: »Madame Butterfly«. Izven. Nedelja, 30., ob 15: »Faust«. Izv.

Radio Ljubljana

Sobota, 29. novembra: 7.30 Radijska poročila v slovenščini. — 7.45 Slovenska glasba, vmes ob 8. napoved časa. — 8.15 Radijska poročila. — 12.15 Orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija. — 12.40 Harmonikarski duet Golob-Adamič. — 13. Napoved časa. — Radijska poročila. — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.17 Orkester EIARja pod vodstvom D. M. Sijanca: Operetna glasba. — 14 Radijska poročila. — 14.15 Simfonična glasba. — 14.45 Radijska poročila v slovenščini. — 17.15 Najnovejša plošče Cetra. — 18 Albin Neržima: Kemija v domačem gospodinjstvu (nadaljevanje), predavanje v slovenščini za gospodinj. — 19.30 Radijska poročila v slovenščini. — 20 Napoved časa. — Radijska poročila. — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini. — 20.40 Beneška fantazija, orkester pod vodstvom Petralia. — 21.20 Koncert pod vodstvom Gaudiosija. — 22. Pogovor v slovenščini. — 22.10 Orkester pod vodstvom Zemeja. — 22.45 Radijska poročila.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murmayer R., Sv. Petra c. 78.

Iz Hrvatske

Uspehi hrvatskih letalcev na vzhodnem bojišču. Hrvatsko časopisje objavlja na prvih straneh poročila o junaštvu hrvatskih letalcev na vzhodnem bojišču. Tako poročajo, da je letalski poročnik s svojim bombnikom sestrelil dne 6. t. m. dva sovjetska loveka aparata, letalski oficir Ferečinga pa enega.

Sprememba imena občine. Notranji minister je odredil, da se odsedaj imenuje občina Kula pri Požegi Kula-Josephseld.

Zboljanje veterinarske službe na Hrvatskem. Na povabilo ministra za kmetstvo gospodarstvo so se zbrali v Zagrebu vsi državni veterinarji iz posameznih velikih žup ter so skupno z resornim ministrom razpravljali o zboljanju veterinarske službe v podeželju. Na sestanku so bili v tem pogledu sprejeti potrebni sklepi predvsem glede tešnejšega sodelovanja živinovozdravnikov z ljudmi zaradi zboljanja živinske pasme in načrtnega pobiranja raznih živinskih nalezljivih bolezni.

Naredba za ustaške mladinske prireditve. Poveljnik ustaške mladinske organizacije je naročil vsem podrejenim mladinskim organizacijam, da mora vsaka organizacija svojo prireditve prijaviti

vodstvu ustaškega mladinskega pokreta najmanj 10 dni prej radi odobritve.

Tudi v Zagrebu neprekinjene uradne ure. Zagrebški župan je odredil, da bodo odesad v vseh mestnih uradih uradne ure samo od osmih do dveh popoldne. Prednja odredba je bila izdana radi varčevanja s kurjavo.

Nemška ljudska šola v Karlovcu. V Karlovcu so oni dan slovesno odprli nemško ljudsko šolo.

V Zagrebu lahko kupite naše časopise po sledečih trafikah in kioskih: Balogh Aleksandar, kiosk, kod Burze; Baloh Petar, trafika, Pejačevićev trg (kiosk); Baković Zdenka, trafika, Nikolčeva 9; Dračić Stefanija, trafika, Zrinjevac 17; Grünfeld David, trafika, Jurjičeva 9; Holecsek Olga, trafika, Preradovičeva ulica 1; Stipanović Blanka, trafika, Ilica 160; Kolodvorska prodavaona, Zdenka Marković, trafika, Kiosk br. 1; Mešeg Milka, Jelačićev trg; Spitat Valerija, trafika, Dežmanov prolaz 1; Sušić Anica, trafika, Masarykova 1; Stefan Ljubica, trafika, Ilica 142; Katović Amalija, trafika, Preradovičev trg 4; Kunec Marija, trafika, Praška ul. br. 10, Kiosk; Strmotić Jakob, trafika, Zrinjski trg. Gradski podrum; Jurjev Vasilje, trafika, Jelačićev trg; Hrženjak Terezija, Radičeva 20, Paviljon; Predojević Milka, Starčevićev trg; Jovanović Laura, Petrinjska 2. Provincija; Serbič Mehmedaga, Banja Luka; Wolf Josip, Jajce; Sabanović Asim, Sarajevo.

Kaznovanje prekupčevalcev z živili v Petrinji. Policijska oblast v Petrinji je zadnje dni kaznovala z visokimi denarnimi globami več petrinjskih prekupčevalcev z živili.

Zagrebška mestna občina je prevzela dosedanje prostovoljno rešilno postajo v Zagrebu.

Vinogradništvo na Hrvatskem. Po zadnjih statističnih podatkih ima neodvisna hrvatska država 72.922 vinogradov. Ker na področju hrvatske države sedaj ni nobene tovarne za izdelovanje modre galice, se hrvatska vlada že sedaj bavi z načrtom ustanovitve take tovarne. Dosedanje tovarno »Danica« v Koprivnici je namreč kupila »Zorka« iz Šabca.

Pogajanja za sklenitev koletivne pogodbe za 20.000 gozdnih delavcev. Med zastopniki Hrvatske delavske zveze in hrvatsko lesno industrijo so v teku pogajanja za sklenitev koletivne pogodbe za 20.000 gozdnih delavcev, ki so zaposleni v raznih hrvatskih lesnih podjetjih.

Tudi nemška narodnostna skupina zbira za Zimsko pomoč. Poleg Hrvatske Zimske pomoči je na Hrvatskem organizirala zimsko pomoč tudi nemška narodnostna skupina, ki bo pobirala pripevke od svojih članov zadnja dva dni v mesecu. Pri tej akciji sodeluje tudi nemška vojska oblast.

Enotna vrsta oblek in obutve za delavce in kmete. Radi boljše preskrbe delovnih slojev z obutvijo se ministarstvo za obrt, veleobr in trgovino bavi z vprašanjem uvedbe enotnih vrst oblek in obutve za kmete in delavce.

Akcija proti svobodnim zidarjem na Hrvatskem se nadaljuje. Po zadnjem članku, ki ga je proti svobodnim zidarjem napisal šef državnega propagandnega urada dr. Rieger, sedaj tudi ostalo hrvatsko časopisje objavlja članke proti tej tajni organizaciji. V »Novi Hrvatski« je te dni objavil daljši članek proti svobodnim zidarjem Ivo Bogdan, članikar in ministerialni svetnik ter v njem pozdravlja poglavitnikovo željo in voljo, da v ustaški Hrvatski do temelja iztrebi svobodno zidarstvo. Ivo Bogdan pripominja, da bo ustaški pokret znal to dobro izvesti in ne bo ostal samo pri zapori svobodnozidarskih lož, temveč bo tudi vse masone odstranil s položajev, na katere so prišli samo s pomočjo svojih lož.

Poglavitnikova poslanica Hrvatom v Ameriki. Za praznik zahvale, ki ga je Amerika letos praznovala že 20. t. m. namesto 27. t. m., je poglavitnik poslal vsem Hrvatom v Ameriki poslanico, v kateri se jim zahvaljuje za pomoč, ki so jo izkazovali ustaškemu pokretu. Nadalje poudarja, da je srečen, da lahko Amerika praznuje svoj praznik v miru.

Naslov glavnega urada za državno propagando. Ker posamezni državni in samoupravni uradi na Hrvatskem še vedno niso prav vedeli, kako se imenuje hrvatski državni propagandni urad, omenjeni urad sporoča, da je njegov uradni naslov: Državni izveštajni in promišljeni ured kod predsedništva vlade.

Hrvatski invalidi pri poglavitniku. Poglavitnik je te dni sprejel zastopstvo hrvatskih invalidov, katerim je obljubil, da jim bo ustaška Hrvatska zboljajala težko stališče, v katerem se vedno žive.

Ureditev prodaje jaje v Zagrebu. Mestna občina v Zagrebu je prodajo jaje uredila tako, da se bodo smela v bodoče v Zagrebu prodajati jajca samo po mlekarah in na javnih tržnicah.

KULTURNI OBZORNIK

Z razstave Kregar-Putrlj-Omersa

Putrlj: Dekle

V nedeljo 30. novembra ob 11 bo imel vodstvo po umetniški razstavi Kregar-Omersa-Putrlj v Jakopičevem paviljonu g. ak. sl. in prof. Iv. Vavpotič. Ker bo razstava še malo časa odprta, si jo vsi čimprej ogledite!

Vokalno-plesni večer

Prva plesalka Narodnega gledališča ga. Erna Moharjeva je pozvana na gostovanje v Turin in Milan. Pred odhodom je priredila v franciskanski dvorani skupno s soloplesalcem naše opere, z g. Borisom Pilatom, samostojen plesni večer, ki ga je bilo vredno pogledati. Udeležba sicer ni bila velika (večer se je vršil na drugi datum kot je bilo prvotno napovedano), pa so bili navzoči toliko bolj zadovoljni s tem, kar so videli. Moharjeva je izvedla tri točke, Pilato dve; skupno sta pa nastopila v treh točkah. Med premori je zapela ga. Kogejeva-Radev pet samospevov raznih skladateljev, ki je napravilo spored še bolj pester.

Ce izhajamo iz stališča, da je ples umetnost izražanja čustev s pomočjo ritmičnih telesnih gibov, potem lahko trdimo, da sta Moharjeva in Pilato kot plesalca na lepi umetniški višini. Tu ni bilo videti praznih, neprerušanih telesnih kretenj brez vsake izraznosti kot jih lahko včasih opazujemo tudi pri bolj-ših plesalcih. Vsaka kretnja, vsak najmanjši gib je bil izvršen s posebnim ozirom na vsakokratno glasbeno misel, ki jo je bilo treba vtlesniti. Soglasje med telesnimi gibi in med glasbo je bilo toliko, da se je zdelo, da glasba sproti narekuje gib; vse je bilo tako naravno, da ni bilo sledu o kakih priučenosti. Kot sta se oba plesalca v kar najpopolnejši meri prilagodila vsakokratnemu razpoloženju, tako sta nakazala tudi v plesnih gibih in izrazu stilne posebnosti skladb, na katere sta plesala. Pri skupnih nastopih sta bila tudi dosti kontrastno podčrtana moška odločnost in ženska meh-koba. Posebno pozornost je pri solo-točkah vzbudila »Saloma« na glasbo Riharda Straussa, ki jo je plesala ga. Moharjeva. Dvostrano izvajanje je potrdilo v nas prepričanje, da nas bo tudi drugod dostojno predstavila, kakor bi ji bil tudi to pot enakovreden partner g. Pilato. — Ga. Kogejeva-Radev, ki je dopolnila spored s petimi samospevi, je svoje točke lepo odpela. Njen pastosen, v nizah temno barvan, v višinih lasen alt z izrazitim dramatičnim pou-darkom, je izrazil odobravanje pri vseh poslu-salcih. Na klavirju je spremljal pevko kakor tudi oba plesna umetnika g. Dimitrij Zebre. M. T.

Nova daritvena skladba. — Darujmo Go-spodu! Osem darovanjskih pesmi za mešani zbor zložil Alojzij Martinc. V lastni založbi odobril škof. ordinariat v Ljubljani, dne 16. septembra 1941, XIX. št. 3414. Skladbe so pre-proste, za pevce in organista lahke. Harmoni-čno in modulatorično potekajo mirno, pa vendar dovolj pestro; poživljajo jih kontra-punktično-imitatorična mesta, ki pa pevce ne bodo delala nikakršnih težav, pač pa bo za pevce in poslušalce taka razlika zelo mikav-na; kakor niti ljudske pesmi ne motijo zna-na imitatorična mesta v priljubljeni Hladni-kovi »Marja, skoz življenje...« Nasprotno! Prav ta mesta ogenj šele vzplamene in pevsko navdušenje vzdignejo na višek. Razen tega taka mesta mikajo s svojim menjavanjem moških in ženskih glasov, moškega in ženskega dvoglasja. Tako se v vsaki pesmi morejo uve-ljaviti samostojno tudi moški glasovi — ki so navadno obsojeni ženskim le bolj za spre-mljanje, za mogočno ozadje. Skladbe priporo-čamo vsem, ki darovanjskih pesmi potrebu-jejo. To so pa menda vsi naši zbori. Kc. — Naprodaj v Ljudski knjigarni v Ljubljani. — Partitura velja 6 lir; kdor naroči 10 izvodov, jih v župnišču pri Devici Mariji v Polju dobi po 3 lire.

Newyork brez časopisov

Začetek novembra je bil New York deset dni brez listov. Izvod »New York Times« je bil drago-cenost v hiši. Ljudje so bili pri zajtrku brez časopisov. Lesene hišice časopisnih prodajalcev so bile prazne. Vzrok za štrajk so bili prodajalci časopisov. Časopisna podjetja so bila brez moči, ker nimajo stalnih naročnikov, katerim bi list pošiljala na dom, marveč prodajajo časopise po ulicah in pro-dajalnicah, te pa so štrajkale... Bilo pa je nekaj stavkavkazov. Morale so jih iskati in pestiti posebne straže. V Ameriki je toliko raznih štrajkov, da imajo po večjih mestih kar poklicne straže zoper stavkavkaze. Močan človek zasluži — plačujejo jih organizacije — tri dolarje na dan, da ob raznih priložnostih lovi in pesti stavkavkaze, čeprav niti ne ve, zakaj stavkajo, temveč iz enostavnega raz-

Sport

Deset najboljših v metanju diska

Svetovni rekord: Schröder 53.10 m - slovenski rekord: Stepišnik 42.76 m

Tistim, ki diska še videli niso, moram takoj povedati, da je disk lesena plošča, ki je v sredi s kovino obtežena, na robu okovana in tehta točno 2 kg. V večeršnjem komentarju o desetorici najboljših suvalcev krogle sem skušal naglasiti, da grešijo oni mladi tekmovalci, ki se pri vsakem sportu najprej zanimajo za tehniko izvedbe. Teh-nika ni najvažnejša in ni prva. Prvo je nekaj dru-gega. Kdor se odloči za to, da se bo uril v tek-u na 100 m ali v metanju diska ali vs kakanj v vi-šino, se mora najprej vprašati: ali sem sposoben za to? Ali imam one duševne in telesne sposob-nosti, ki so potrebne za to ali ono panogo lahke atletike? Ali je verjetno, da bom nekoč podoben športnemu tipu Torranceja, Owensa, Kälärneja ali Tajme? Kdor si izbere športno disciplino, za ka-tero ni sposoben, je podoben pevcu, ki se je po-svetil pevski umetnosti, pa nima posluha.

Košir in Stepišnik sta brez dvoma nenavadno nadarjena atleta. — Sta pa po telesnem sestavu povsem različna: Košir je lahek, droben in manjše rasti, Stepišnik pa je orjaški močan, velik in te-žek. Če bi se Košir odločil za metanje diska, bi nikoli ne dosegel slovenskega prvenstva. Če bi se Stepišnik odločil za teke na dolge proge, bi čitali njegovo ime neke na repku slovenske desetorice. Z eno besedo povdano: pri športu je usodne važ-nosti za uspeh, da si izbereš ono panogo, za ka-tero čutiš nadarjenost.

Tudi v slovenski atletiki opažamo vedno bolj, da so tekmovalci strokovno »sortirani«. Med me-talci diska, ki morajo biti visoke rasti, dolgih rok

in precejšnje telesne teže, opazimo precej takih tipov. Opozoriti hočemo le na Slamiča, Dobovška, Jegliča in Stepišnika. Smola pa je, da so tudi med temi, navidezno sposobnimi, nekateri po naravi počasni, drugi prelahki, eden pa ima nenavadno kratke roke. Med našo desetorico najboljših je več mladih moči, od katerih lahko pričakujemo novih uspehov. Z ozirom na to, da je disk trikrat lažji predmet od krogle, ni pri metalcih odlo-čilna telesna teža, pač pa dolžina rok. Opozoriti želimo tudi na bistveno različno tehniko. Medtem ko kroglo suvamo (skrčeno roko sprožimo), vihti-mo disk z iztegnjeno roko in je rezultat odvisen od dolžine kraka.

Med najboljšimi metalci na svetu so samo postavni atleti, ki imajo nenavadno dolge roke. Največ jih srečujemo spet med Nordijci, strokov-njaki pa dajejo prednost dinarski rasi. Svetovni rekord v metanju diska ima Nemec Willi Schröder, ki je l. 1935. zalučal 2 kg težko ploščo 53.10 m. Najboljši med Slovenci je inž. Milan Stepišnik, ki je l. 1936. postavil slovenski rekord z 42.76 m. — Pozneje se je Stepišnik posvetil specializaciji v metanju kladiva in meče disk več ali manj mimo-grede. Ima pa kot metalce toliko naravnih pred-nosti, da je tudi letos na čelu naše desetorice. Vrstni red letošnjih prvakov je tale: 1. Stepišnik, 42.76 m; 2. Merala, Planina, 37.98; 3. Kajfež, Hermes, 37.87; 4. Kosce, Hermes, 37.55; 5. prof. Dobovšek, 37.54; 6. Slamič, 36.66; 7. Lužnik, Planina, 36.61; 8. Hlade, Ili-rija, 35.82; 9. Zupančič, 35.20; 10. Jeglič, Planina, 34.65. —ga.

»Kapranje« športnikov zopet na dnevnem redu

Zvedeli smo neprijetno novico, da so med ljub-ljanskimi športnimi klubi zopet na delu tajne sile, ki agitirajo za prestopanje posameznih atletov in nogometašev iz kluba v klub. Mislili smo, da je ljubljanski šport že na tolikih višinih, da si bo vsak klub sam vzgajal naraščaj, po govoricah pa sodimo, da so med športnimi funkcionarji še vedno ljudje, ki vabijo nezavedne mladeniče in ljublj-an-skega kluba »x« v ljubljanski klub »y«.

Ze od vsega začetka organiziranega športnega udejstvovanja velja med amaterji vsako prestopanje, ki ni v zvezi s selitvijo ali drugim nujnim zahtevami, za nečastno. Tekmovalce, ki nosi zdaj ta, zdaj oni dres, je podoben kameleonu, karak-terno pa človeku, ki menja svojo barvo po tre-nutnih koristih. Če trdimo, da šport kuje značaje, tedaj je nujno, da izločimo iz športne družbe ne-značajne ljudi, katerim ne gre za šport, pač pa za osebnost in klubsko ambicijo. Vnaprej pa povemo, da se bomo k vprašanju športnega kapranja še po-vrnili, če se bodo govorice uresničile.

Šport v kratkem

Zbor časomerilcev bo osnovan za poslovanje na prireditvah vseh športnih panog. Vsi, ki se za-nimajo za to športno delo, naj se udeležijo sestanka v torek dne 2. decembra t. l. ob 17.30 (1/6) v pi-sarni CONI-ja, palača Ljubljanske kreditne banke, II. nadstropje. Izven Ljubljane bivaajoči interese-ti naj se zglasijo pisмено na zgornji naslov.

Zagrebški srednješolci kajzerjo vedno več zani-manja za rokomet. V nedeljo so imeli prvenstveno

srečanje med I. realno gimnazijo in II. klasično lizid je bil 1:1.

O bolgarskih nogometaših, ki so gostovali pre-teklo nedeljo v Monakovem, poročajo, da so igrali preostro. Srednjega krilca Nedeljkova je moral sodnik izključiti. Dasi so igrali Bolgari v drugem polčasu le z 10 igralci, so izsilili neodločen izid 1:1. Nemški listi poudarjajo, da nedavna zmag-a Sofije nad berlinsko enajstoroico ni bila slučajna.

Visoka zmaga Concordie. Zemunska Viktorija je imela v nedeljo prvenstveno srečanje z zagreb-ško Concordio. Očividno so imeli Zagrebčani lahek posel, ko so odpravili goste z 11:0. — V hrvat-skem prvenstvu je presenetil osješki Hajduk, ki je premagal Haškovec s 3:1.

V hokeju na ledu je premagal ERC Mannheim goste iz Basla s 7:3 in 5:3. Po uspehih Mann-heima sodijo, da bo letos odločilno posegal v nem-ško prvenstvo.

Koroški smučarji bodo imeli tale zimsko-športni spored: od 20. januarja do 1. februarja smuše tekme v Beljaku; od 2. do 8. marca medna-rodni teden v Planici; 6. marca elatom na Villacher Alpe, 26. aprila triglavski smuk, 30. maja spomin-ski smušk tek na Plöckenpass-u.

Albert Bildstein, znani smuški delavec Vzhod-ne Marke je izdelal predloge za poenostavljenje tekmovalnih predpisov za žensko alpeko kombina-cijo. Bildstein zahteva lažje proge in lažje pred-pise in pričakuje, da bo tako več zanimanja za žen-sko tekmovalno smučanje.

Norveški trener Kjellberg bo prevzel letos vodstvo tekmovalnih tečajev italijanske smuše re-prezentance za teke. Tekmovalce za alpeko kombi-nacijo bo pa učil Leo Gasperl.

Iz Goriške pokrajine

bil tiste dni prav zlojdev, saj je bilo v Lokovcu 8 stopinj, v Lomu pa 8 stopinj pod ničlo.

Na poti iz ujetništva. Prejšnji teden se je peljal skozi Gorico na Reko oddelek častnikov in vojakov bivše jugoslovanske vojske, ki so bili v ujetniškem taborišču v Nemčiji ob holandski meji. Vrnili so se zaradi posredovanja Visokega komisarja v Ljub-ljani, ker so pristojni v Ljubljansko pokrajino. Častniki, ki se jim poznajo sledovi vojne, so bili židane volje in so izjavili, da so jih italijanske oblasti na meji zelo ljubezljivo sprejele in obilno pogostile. Veselijo se, da se vrnajo na jug in vsi upajo, da se bodo spričo daljnovidnega razumeva-nja italijanskih oblasti mogli kmalu vrniti v svoje družine.

Dva groba. V Vipavi so v ponedeljek 24. nov. ob velikem številu pogrebcev slovesno spremlji k zadnjemu počitku 80 letno Bratovžovo mamo. Vdo-va po rajnem trgovcu Francetu je rajna Ivana dolgo vrsto let trgovala v znani trgovini na vipav-skem mostu v nekdanjem Baumkirchnerjevem tur-nu. Bila je poštna slovenska žena in mati. — V Desklah v Soški dolini je legla v prezgodnji grob, stara 99 let, skrbna gospodinja Marija Kumar, rojena Vuga, doma iz znane Stefnove družine v Morskem pri Kanalu. Zapušča štiri nedorošle otro-čice, od katerih ima najmlajši šele nekaj dni. Smrt dobre matere je za družino težak udarec, pogre-šala jo bo pa tudi soseska, ki je vzgledno ženo spoštovala. — Obema pokojnicama naj sveti večna luč, domačim pa toplo sožalje!

Stridesetletnica Marijine družbe. V Vrhpolju na Vipavskem praznuje tamošnja dekliska Mariji-na družba letos 40 letnico svojega obstoja. Zaradi neugodnih vojnih razmer je svoje slavje obhajala kar na tihem. V vsej dolgi dobi, kar deluje, šteje navadno okrog 100 članice. Po mnogih žrtvah in trudih si je ustvarila lasten dom, v katerem ima svoje pobožnosti in razvedrila. Za dom so prispe-vali skoraj vsi vrhpoljski župljani z izredno lju-beznijo in darežljivostjo. Tudi bogi Bog njim in njihovim družinam obilo poplača.

Iz Ribnice

Marijina kongregacija v Ribnici bo obhajala na praznik Brezmadežne 40 letnico obstoja.

Zadostne pobožnosti so se pričela po Rib-niški dolini. Po vseh župnijah se je verno ljudstvo polnoštevilno odzvalo klicu in povabilu svojega nadpastirja. Jutranjih in popoldanskih služb bož-jih se udeležuje izredno mnogo ljudstva.

Davica se je pojavila pred kratkim v Lipoveu. Ukrepi okrajnega zdravnika so preprečili razšir-jenje te bolezni.

80 letnice je obhajala pred dnevi Lovšinova mama Ivana v Lipoveu pri Dolenji vasi. Priljublje-ni ženeči želimo še mnogo srečnejših let!

Jeleni so napravili precejšnjo škodo na ozimi-ni v vaseh pod Veliko goro. Posebno so prizadeti posestniki v Danah.

Miklavževa bodo priredili v petek, dne 5. decembra v Ribnici člani ljubljanskega Narodnega gledališča. Ob 3 bo prireditve za mladino, ob 6 za

odrasle. Miklavževa darila bodo sprejemali proti majhni nagradi v petek od 12 do pol 3 popoldne v dvorani. Igralci bodo uprizorili primerne veselo-igre. Podprite igralce-begunce, obenem pa razve-selite mladino!

Miklavž bo obiskal tudi otroški vrtec pri čč. Šolskih sestrah.

Obvestilo cenj. naročnikom. Pooblaščenec upra-ve bo kasiral te dni naročnino za »Slovenec«. Vse naročnike prosimo, da naročnino poravnajo dostav-ljalcu potrditi. Njemu lahko plačajo tudi naročnino za »Slov. knjižnico«. Vsa plačila in naročila se sprejemajo tudi v Gorenji vasi št. 29.

Gostinskih obratov — gostiln, restavracij, ho-telov in točilnic je v kočevskem okraju lepo šte-vilo. V Ribnici imamo rekordno število gostiln. Zanimiva je kategorizacija gostinskih obratov v tem okraju. Po tej kategorizaciji so gostinski obrati razdeljeni v pet kategorij. V kočevskem okraju ni gostinskih obratov, ki bi spadali v posebno in v I. kategorizacijo. V II. kategorijo spadajo v Ko-čevju hotel »Trste«, v Ribnici pa gostilni Podboj Ivan in Peterlin Ela. Vsi drugi gostinski obrati v okraju spadajo v III. kategorijo, dočim obratov, ki bi spadali v 4. kategorijo, v okraju ni. Pribitek za postrežbo v II. kategoriji je 10%, v 3. kategoriji pa 5%. V vseh gostinskih obratih so gostilničarji morali obehiti na vsakem mestu oznako o razvrstit-vi razreda.

Fotografijo brezijanske Marije Pomagaj iz na-šega oltarja v Ribnici, ki smo jo priobčili pred dnevi brez podnaslova, nam je dal na razpolago Foto Divjak, Ribnica, za kar se mu na tem mestu zahvaljujemo.

Občinski preračun bo te dni na vpogled Rib-ničanom.

Iz Črnomlja

V ponedeljek, dne 24. nov. sta prešla zakra-ment sv. zakona v tukajšnji farni cerkvi g. Jože Šterbenc, organist in učitelj na meščanski šoli, ter gđ. Kolar Fančka, hčerka uglednega katoliškega posestnika. Novoporočena sta bila veseskoj agilna sodelavca pri vseh naših organizacijah, kakor tudi pri cerkvenem pevskem zboru. Za vso požrtvoval-nost jima Prosvetno društvo in prijatelji želimo veliko sreče in blagoslova na njuni življenjski poti.

Iz Srbije

Poziv srbski inteligenci. »Obnova« objavlja po-ziv srbski inteligenci in zahteva od nje, da opusti staro stališče, ki je prizadevalo toliko gorja Srbiji in se loti konstruktivnega dela. »Obnova« poudarja, da je srbska inteligenca poklicana za vodstvo svo-jega naroda, ki je ostal brez voditelja in se sedaj za nobeno ceno ne sme odreči te vzvišene naloge.

Izšla je Družinska pratika za leto 1942.

Dobili jo boste za ceno

L 2.—

v Ljudski knjigarni, v trgovini Nižman in v vseh drugih knjigarnah in mnogih trgo-vinah v Ljubljani in na deželi. Ker naklada ni velika, sežite takoj po pra-tiki sv. Družine.

Za 50.000 lir bi marsikdo prisostvoval avtomobilski nesreči

V Čikagu so imeli pred nekaj meseci zelo za-nimivo sodno razpravo. Na neki cesti sta trčila dva avtomobila. Avtomobila sta bila malo poško-dovana, vozača pa sta ostala popolnoma cela in zdrava. Nekaj korakov stran od mesta, kjer je prišlo do trka, je bila neka ženska, ki se je tako prestrašila, da so ji odpovedali živci in je omedle-la. Postala je nezmožno nervозна. Zdravniki, ki so jo pred tem dogodkom poznali, so izjavili, da je bila prej zdrava. Torej je jasno, da je bolezen prišla od tega čudnega naključja. Ženska, ki je morala opustiti zaradi slabih živcev službo tajnice, si je najela advokata in je tožila za odškodnino avtomobilista, ki sta se ponesrečila. Tožbo je do-bila, avtomobilista sta bila obsojena na 50.000 lir odškodnine. Čudj so ti Amerikanci...

Japonci proti gejšam?

Japonski finančni minister je zahteval, da mo-rajo biti gešje dvakrat tako obdavčene, kakor dru-gi japonski državljani. Nekj poslanec v parlamentu tudi s tem ni bil zadovoljen, marveč je zahteval, da se v bodoče gešje sploh ne smejo več udeleže-vati javnih svečanosti. Je to mogoče? Mogoče na Japonskem, kjer so bile gešje skozi stoletja nekaj samo po sebi umevnega in potrebnega? Gotovo je, da si pred petdesetimi leti nihče ne bi upal mi-sliti, kaj šele izreči kaj takega, kar sta storila finančni minister in omenjeni poslanec. Vsekakor je videti, da je klasična doba gejš minila in da tudi na Japonsko polagoma prodira osnovna krščan-ska misel, da je zakon svobodna odločitev moža in žene, ki si hočeta biti vse življenje zvesta in da naj se moč drži svoje žene. Golovo je, da se pre-vladujejo zastopniki starega naziranja, toda novo si vedno bolj utira pot in prinaša tudi japonski ženi zarjo svobode ter višjega ugleda.

Za ali proti pismom

Krištof Martin Wieland je bil mnenja, da vse-bujejo pisma redko kaj razveseljivega in se je tudi po tem ravnal. Po njegovi smrti so našli v neki njegovih sob velik zaboj, napolnjen z — neodprtimi pismi. Bilo jih je nad 2000.

Komponist Rossini pa je cenil pisma nadvse zlasti ljubavna. Čim več jih je dobil, tem srečnejši je bil. Pa se mu tudi ni bilo treba pritoževati: lepi spol ni skopalil z dopisi. Rossini jih je z ve-likim veseljem zbiral ter ponosen kazal obiskoval-cem. Zanj so bila merilo priljubljenosti in elave med občinstvom.

Italijanski časnika v Gondarju

Časnikar Maner Lualdio, urednik turinske »Stamp« je opravil pred nedavnim junaški polet v Gondar. S težkim prevoznim letalom vrste »Sa-voiac« je v 40 urah prevozil 10.000 kilometrov ter je pripeljal junaški gondarski posadki zdravila in pošto. Pri povratku se mu je posrečilo vkreati na letalo posadko nekega sestreljenega letala italij-an-skega Rdečega križa in jo pripeljati po 54 urah v Rim. Poleg srečne rešitve teh letalskih tovarišev je Lualdio spoznal odlični junaški duh branilcev Gondarja, ki hočejo vztrajati do konca. Za hrano imajo še moko, dobre mesne konzerve in živino, ki so jo ob umiku privedli v Gondar.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih pa ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Film napetih kriminalnih pustolovščin in nežne ljubezni

Kriv sem

George Raft, Claire Trevor
KINO SLOGA - TEL. 27-30

Izredno globok film o življenju in dramatični ljubezni slavne pianista

Decemberska noč

Pierre Blanchar, Renée Saint Cyr. Odlični igralci!

Klasična glasba!

Radi koncerta predstava danes samo ob 16 uri

KINO MATICA - TEL. 22-41

Napeta kriminalna drama — razkrivanje misterioznega morila

Zapuščena hiša

Keat Kenneth, Judy Kelly, Walter Rilla

KINO UNION - TEL. 22-21

Mišek in Netopir

Mišek pa ni ustavil svojega konja, temveč je urno vrgel zanko okrog kamna, ki je mohlil iz skale; z nogami pa je stisnil trup konja in se je s konjem vred zavijal okrog skale.

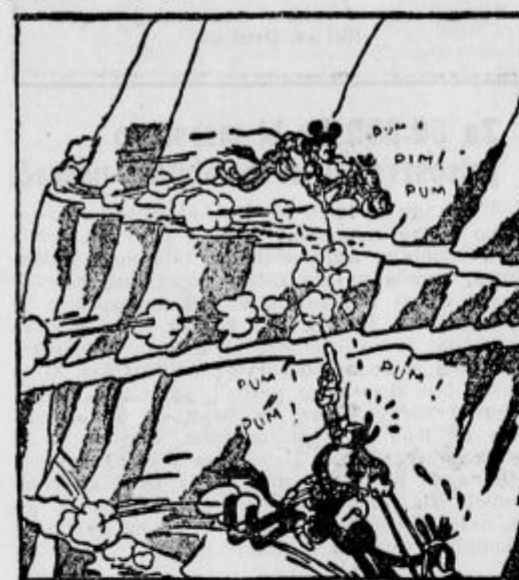

»Le poskusi ustaviti se, tepec!« mi je zolet zažugal Netopir.

Ko je Mišek začutil pod seboj trdna tla, se je okrenil in prestrelil vrh, ki je bila ovita okrog štora. Tako je preprečil, da se vrvi Netopir ni mogel poslužiti in mu slediti.

Mišek in Netopir sta spotoma venomer streljala. Toda v diru drug drugega nista mogla zadeti.

Mišek je bil besen. Na noben način ni hotel odnehati. »Moram ga dobiti v roke, lopova, živega ali mrtvega, tudi ako pri tem sam poginem!« ga je trlo v duši.

Oba konja, Netopirjev in Miškov, sta bila izvrstna. Tako je bila razdalja med jezdecema skoraj vedno enaka. Pot se je vila kakor kača navzdol v podnožje hriba. In je naneslo, da je bil Netopir prav pod potjo, koder je drvil Mišek s svojim konjem.

Gledališki koledarček za leto 1941-1942

Skoraj med prvimi podobnimi žepnimi koledarčki je izšel Gledališki koledarček, ki je novost na našem gledališkem trgu. Lepa misel je to ter lepo realizirana, kar bo prišlo prav predvsem ljubiteljem slovenskega narodnega gledališča. Tu se naši igralci prikazujejo brez maske, tako kakor jih je rodila mati in dal bog, kakor pravi v uvodu režiser Frelih. Po navadnem koledarskem delu odvarja podoba Nestorja slovenskih igralcev ata Danila gledališki del koledarja. Režiser Ciril Debevec je napisal patetično himno: Pozdrav gledališču, v katerem je podal lepoto in gorje gledališkega poklica. Dr. Bratko Kreft je v kratkem pogledu načrtal našo gledališko tradicijo, namreč prve osnove slovenskega igranja. Početki slovenske opere pa so opisani po podatkih M. Bravničarja in Fr. Govekarja. Prof. Sest je nanižal nekaj zanimivosti okrog slovenskega Hamleta, naše najbolj igrane predstave. Režiser Emil Frelih opisuje občutke za opernim zastorom. Edvard Gregorin pa Naše leto — naše delo ter nam pokaže delo slovenskega igralca in njegov trud. M. Bravničar je prispeval članek o prvih sto letih operne tvorbe, to je - zgodovina opere sploh. Fran Lipah pa je s svojim toplim peresom opisal igralčeve počitnice. Po teh člankih je podano celotno osebje Narodnega gledališča v Ljubljani ter letošnji repertoar Drame in Opere. Obiskovalcem gledališč bodo prišli prav zapiski dramskih in opernih predstav, kjer bo lahko zabeležil svoje vtise pri vsaki predstavi ter zapisal glavne vloge in njihovo oceno. Posebni članek je posvečen slovenskim skladateljem oderskih del, to pa samo opernih, ne pa tudi dramskih, kar bi seveda zavzelo preveč prostora. Besede o kritiki, podane po dunajskem profesorju glasbene šole dr. Marxu, so zelo tehtne in potrebne, da se povedo, čeprav človek čuti, da so v koledarček postavljene kot v obrambo igralcev pred našo kritiko, seveda pa tudi njej v opozorilo. Predstavljeni so tudi gledališki kritiki naših dnevnikov. Opozorilo: Kaj v gledališču ni lepo, je zelo umestno in skoraj preveč taktično povedano. Besede o opernih tekstih ter opernih skladateljih (svetovnih) in njihovih najvažnejših delih, repertoar preteklega sezone v Drami kakor v Operi — za primerjavo z letošnjimi — ter dramske anekdote zaključujejo Koledarček. Važno pa je to, da so v Koledarčku portretirani vsi slovenski poklicni igralci ljubljanskega Narodnega gledališča ter tudi voditelji Veselega teatra. Gostje, ki tudi nastopajo včasih na našem odru in ki delujejo večinoma v provinci, niso pritegnjeni. Opozarjamo tudi na razpis nagrad, ki jih dobijo tisti, ki pod vse portrete igralcev v Koledarčku dode originalne podpise do 1. febr. 1942. Nagrade so polletni brezplačni abonma v Drami in Operi ter več zbirka knjig (nagrada je deset!). Predložiti pa bo moral seveda Koledarček ter evidenčno številko s svojim naslovom, kar mu bo vrnjeno. Koledarček slovenskih igralcev priporočamo.

Oglase za italijanske časopise sprejema uprava „Slovenca“

Potepuh in gostilničar

Znan je po vsej Lukeziji ljubek in edinstven dogodek nekega Ticija, ki je hodil od kraja do kraja, kakor mnogi taki, igral na harmoniko in sprotil zlagal pesmi. Nekega dne se je ustavil v neki gostilni na deželi.

Tu je pojedel precejšnjo kračo jagetnine in popil dober liter vina in potem, ko je prišel gostilničar z računom, se je začel izgovarjati. Ne da ne bi hotel plačati ampak...

Gostilničar ga ni hotel popolnoma razumeti; prosil ga je, naj se točno izjavi, da bo vedel, ali ima opravka z oduhom ali s poštenjakom.

»S poštenjakom, za božjo voljo!« s poštenjakom! odgovori tedaj potepuh. »Možster gostilničar, imam denar, da vam plačam. Imam pa samo tega in ako jih moram dati vam, bom ostal suh, kakor potok, ki ga neprestano suši sonce. Zato sem mislil, da bi vam to poplačal s kakšno svojo pesmico.«

»Oh, oh, oh,« se je zakrohotal gostilničar z divjim izrazom. »Kaj mi pa koristijo vaše pesmice?«

»Zato tako pravite, ker me še nikoli niste slišali.«

Gostilničar spači obraz.

»Dobro,« povzame nato potepuh, »dobro možster gostilničar, ali staviva? Jaz vam zapojem kakoli. Ako vam bo ugajalo, boste preklicali račun za obed; nasprotno pa, ako se mi ne posreči najti kaj takega, kar bi vam ugajalo, bom plačal. Velja?«

»To je pa važno!«
»Glede tega sem pa istih misli s tabo!«
»In kako dolgo je sedaj tu?«
»Ze dva tedna...«
»Tu na gradu?«
»Dale!«
»To ima gotovo svoj pomen!«
»Sem istega mnenja. Morda lahko vprašam pri Pinkerton-agenturi kakšna je preteklost tega človeka...«

Ambrose močno prikima.

»Dobro! Bomo napravili!«

8.

V težke misli pogreznjen je hodil Chappell sem ter tja po sobi, v kateri so umrli tako nenadoma poslednji prebivalci gradu.

Ze več ur je iekal zaman. Ni našel nobenega sledu.

Se nikoli se ni počutil v nobenem kriminalnem primeru tako nesigurnega kot v tem. Saj se prav za prav niti dokazati ni mogel, da gre tu za umor.

V jezi je premišljeval vse mogoče možnosti, ki bi prišle v poštev.

Končno je bila samó njega domneva, da je bil Casserton umorjen.

In niti obdukcija ni mogla tega potrditi.

Dejstvo, da je izginil sluga, bi se dalo razlagati tudi iz začasne duševne zmede, kajti ni nemogoče, da je po nezdigi z avtomobilom...

»Prekleti!« si je mislil Chappell pri sebi. »Kaj pa tisti štirje naboji?«

Nemirno je opazoval kasimirani strop spalnice. Sprasoval se je: »Le odkod bi bila ta-le krpa?«

Krpo, ki jo je našla gospa Chappellova, so dali pri kemiku v Edinburghu preiskati in doktor Gourie, ki je bil posekovalet, je že telefonično sporočil o izidu preiskave.

Slo je za blago, ki je bilo prepojeno s svetilno barvo.

»Naj bole, je pritril gostilničar, misleč, da bo to najbrž edini način, da bo plačal.

Potepuh se je za trenotek zbral, potem je vzel v roko harmoniko in začel.

Začel je proslavljati s pesmijo in godbo pečenko, ki jo je jedel in vino, ki ga je popil... Toda gostilničar ni prav nič kazal, da kaj cenil hvalospeve in bil je popolnoma brezbržen.

Toda pevec je vpletal besede, da bi opisal, kako prijazna in gostoljubna je gostilna in kako izkušen in prikupen človek je gospodar... Toda ta je imel v mislih samo to, kako bo izterjal račun in ni bil nič kaj dovzeten za take poklone.

Toda pevec je začel hvalo peti ženi in hčerki gostilničarja, ki sta ravno vstopili, ko sta zaslišali harmoniko, od katerih ena je bila modra, ka-

kor je bila druga ljubka, prva zvesta, kakor druga skromna... Gostilničar pa trd.

Ko je pevec videl, da z nobenim verzom ničesar ne doseže in ko že ni vedel na kak način bi hvalil in poveličeval, sklene, da se bo dal premagati; zato je končal zadnjo kitico z vzdihom:

Zastoj se mučim, pesmi pojem vse v nemar, gostilničar pač noče pesmi, hoče le denar.

Na te besede, glejte gostilničarja, ne da bi kaj mislil, poskoči in ves navdušen vzklikne:

»O to je, to je dobro!«

In pevec mu odvrne:

»Vidite, saj sem rekel, da vam bo nekaj le ugajalo!«

In začne se smejati.

Očividno je dobil stavbo. Odšel je, ne da bi mu bilo treba plačati kosila.

Mali oglasi

Službe

Dobe:

Razpisana je služba organista - cerkovnika v Preserju pri Ljubljani. Nastop 1. jan. 1942. Prijave do 15. decembra t.l. na župni urad Preserje.

Prodamo

Braška - zdob - od oglja prodam večjo količino. Telefon št. 24-50.

Rabljene zaboje

in lesno volno - prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13039.

Prodaj

poceni par novih koles, in dvojce rabljenih motokih in ženska. Fantini, mehanik, Celovška 42.

Žvepleni cvet

izvrsten tudi za ohranitev krompirja pred gnitjem, dobiti pri Sever & Komp., Gosposvetska 6.

Kupimo

Briljante kupim

Ponudbe na oglasni odd. »Slov.« pod: »Nakit« št. 12036.

Stare zaboje

in leseno slamo kupuje tvrdka Klein - Frančiškanska ul. 8, tel. 33-79.

Bobne za karbid

stare, kupujemo. A. Gorec, poleg nebottičnika.

Rabljene steklenice

očistene, kupujemo od Jekocitra, Tonovina in Efetustina, z zamaškom ali brez. »Čehostaklo« B. Lisek, Resljeva cesta.

Avto-motor

Poltovorni avto

enotonski, v dobrem stanju, napredaj. Naslov v upravi »Slov.« št. 12983.

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenec«!

40 DECALUMEN
34 WATT
OSRAM
D
130 VOLT

Nell'acquisto di lampade pretendete sempre Osram D. Avrete luce a buon mercato garantita dalla marcatura del ridotto consumo (Watt) e della quantità di luce emessa (Decalumen).

Kadar kupujete žarnice zahtevajte vedno žarnice Osram D. Tako boste imeli luč poceni; kajti zaznamovanja (Watt), ki jih one nosijo, vam jamčijo znatno vporabo električne sile in količino izžarjene svetlobe (Decalumen).

OSRAM-D

da luce a buon mercato
vam nudi luč poceni!

Po kratki in mučni bolezni je došla in za vedno zatisnila oči naša srčno ljubljena hčerka, sestra, nečakinja in sestrična. draga

Vera Kovačičeva

Umrta leži v kapelici sv. Frančiška na Žalah, od koder bo pogreb v soboto, dne 29. novembra ob 4 popoldne k Sv. Križu. Ljubljana, 27. novembra 1941.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Vsem številnim znancem in prijateljem, ki so se nas spomnili ob smrti predragega nam očeta

Andreja Podboja

In ga v tako velikem in častnem številu spremili na njegovi zadnji poti, bodi izrečena najsrčnejša zahvala.

V Ribnici, dne 26. novembra 1941.

Zalujoča rodbina Podbojeva.

Kap jih je zadela...

»Kdo ima korist od Cassertonove smrti?« vpraša Ambrose in sam odgovori: »Oba!«

»Sestra in bratranec?«

»Oba naspoll!«

»To je že nekaj!«

»Torej te lahko Charles Casserton takoj potavi na cesto!« zaključil Ambrose z ironičnim zasmehom.

»Potem ko si ga tako hudo pretepel...«

»Ne govori traparij! Kaj je rekel Higgins?«

»K čemu?«

»K brzojavu!«

»Da mnogo etane!«

Oba sta se glasno zasmejala.

»Seveda, tega nisem mislil!«

»S tem se bo krog osumljencev še razširil!« je zabundal Higgins,« pojasnjuje Ambrose.

»Si tudi ti o tem prepričan?« ga vpraša Chappell veselo.

»Ravno nasprotno!« odgovori Ambrose.

»No, kaj pa spet to pomeni?«

Ambrose odgovori premišljeno:

»Saj sedaj vendar vse govori proti Charlesu Cassertonu!«

Chappell se zasmeji.

»In kako si razlagaš prejšnje štiri smrtne primere? Ali je tudi one ljudi spravil Charles Casserton na drug svet?«

»Preklet!«

»Sedaj ti bom nekaj zaupal!«

»Napeto poslušam!«

»Lyngby ni prvič na gradu!«

»Oho!«

»Bil je že pri vseh štirih predhodnih primerih. In čudno je, da se je pojavil na gradu šele kratko pred njihovo smrtjo!«

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.

8.